...spetkim-İş: Sınıf ve kit... ...likçılığı temelinde bütünle-
Yazısı 5. sf.

• Tes-İş: Genel kurul yaklaşır-ken yüksek gerilim.
Yazısı 4. sf.

• Otomobil-İş 11. Genel Kurulu:
Aynası iştir kişinin, lafa bakılmaz.
Yazısı 5. sf.

Güneydoğu gerçeği: Kurşun demokrasisi
Yazısı 3. sf.

Cumhurbaşkanını kimler seçiyor?
Yazısı 3. sf.

Sayı: 9
...9 Ekim - 24 Ekim
1000 TL.
(KDV Dahil)
...günde bir yayınlanır

ÜRETEN BİZİZ YÖNETEN DE BİZ OLACAĞIZ

İŞÇİLERİN SESİ

...yi tüm değerleriyle teslim ...; emekçi halklar üzerinde-...ürüyü daha da arttırma-...şan emperyalistlerden ve ...birlikçilerinden,

• *Emekçi halkların alınteriyle, emeğiyle yaratılan değerleri uluslararası tekellere peşkeş çekerek, emek düşmanlığını açıkça ilan edenlerden,*

Hesap sorulmalı

...uslu tekellerin belirleyiciliğinde ger-...özelleştirme (ya da yabancılaştırma) ...nın ilk sıralarında şimdi iki dev KİT ...kim ve MKE.

...organ Bank'ın hazırladığı özelleştir-...unda "hükümet desteğiyle satılabi-lerin arasında yer alan Petkim, 3 mil-...osu, 1 milyarlık kârıyla büyük bir ka-...luşu. Petkim'in kârlı Alpet (Aliağa ve Yarpet (Yarımca Petkim) komp-...atış listesinde yer alırken, zarardaki ... listenin dışında tutuluyor. Bir tek ... bile "zarar eden KİT'lerin satılma-...alını açığa çıkartmaya yeter.

... yıl "stratejik" öneme sahip olduğu ...iyle alelacele grev yasağı kapsamına ...etkim'in haraç mezat elden çıkartıl-...nmesi de siyasi iktidarın kimlerden ...uğunu ve gerçek amacını gösteriyor. ... aynı zamanda Özal iktidarının işçi ...lığının kanıtı. İşçilerin hak alma mü-... noktasında "stratejik" bulunan ...M (TEK örneğinde yaşandığı gibi), ...ancı tekellere kolayca ikram edilebi-liyor. Bir işletmenin önem derecesi, "stratejik" olup olmadığı da uluslararası tekellerin çıkarlarına göre belirleniyor.

Bunun tek bir açıklaması var; Petkim gibi büyük bir işletmeyi çokuluslu tekellere 'dikensiz gül bahçesi' olarak sunabilmek. Alıcı listesinde ise Bechtel gibi adını CIA ile girdiği

Devamı 7. sayfada

SSK kime çalışıyor?

• *İşçi ve memurların ücretlerinden kesinti yapan kamu ve özel kesim işverenleri, tam 900 milyara varan işçi paralarını SSK'ya ödemeyip ucuz finansman olarak kullanıyor.*

Son günlerin olay haber başlığı SSK. Bakım, ilgi ve hizmetten yoksun bir kurum, insanlık dışı uygulamalar, koşullar... Gün geçmiyor ki bir faciadan söz edilmesin SSK kurumlarında. Kitlelere (işçi-memur ve emeklilerine) hizmet veren bu kurum alabildiğine laçkalaşmış, emek ve alınterleriyle kendisini yaşatan insanlara yabancılaşmış durumda.

SSK çalışanların ücretlerinden kesilen paralarla varolan bir kurum. Sigorta ve sağlık hizmetleri veriyor. Çeşitli yıllara ait verilere göre SSK'nın 78 yataklı tesisi var. Genel hastane sayısı 81. Ayrıca birçok değişik sağlık alanlarında hizmet veren kuruluşları da bulunmaktadır.

80'li yıllara ait verilere göre 16.855 yatak kapasitesine sahip SSK, 10 milyon insana sınırlı sağlık hizmeti veriyor ve yatak işgal yüzdesi % 14.8. Yine 82 verilerine göre SSK'da toplam harcamaların ancak % 24'ü sağlık hizmetlerine, diğer % 65'i ise yönetim harcamalarına gidiyor. Yalnızca 17 hastanede değeri milyarlarla ifade edilen 1192 tıbbi araç hizmet dışı bulunuyor.

İŞÇİLER NE DİYOR?

Okmeydanı SSK Hastanesi'nde sıra kuyrukları oluşmuş. Dokunsan patlayacak kadar gergin bu insanların hepsi SSK Hastanesi'ndeki başıbozukluktan şikâyetçi. Kah kuyruk kavgası, kah personelle kavga. Bir an önce bu işkenceden kurtulmak istiyor, çaresizlik içinde çırpınıp duruyor.

Betel Demir Çekme Fabrikası'ndan, işkazası geçirmiş bir işçi İbrahim Özçelik. İki ay önce kolu sargılanmış, sargıyı güçlükle açtırmış, işbaşı yapmış fakat yanlış tedavi sonucu yeniden tedavi için gelmiş. Özçelik, "İlgilenen yok, hakkını arayacak, ileri gidecek olsan kovuyorlar. Baştan savma muayene yapılıyor, gelişigüzel ilaçlar verilerek hastalar savuşturulmaya çalışılıyor. Çıkış yolu olarak özel muayeneler gösteriliyor, yaşamak, insan-

Devamı 7. sayfada

Patronların hedefi: Tek sözleşme, tek ücret, tek konfederasyon

Son zamanlarda patronların sosyal haklara yönelik şikâyetleri giderek artmaya başladı. Sosyal hakların çıplak ücrete oranın hiçbir ülkede olmadığı kadar fazla olduğunu ileri süren patronlar "bu gidişe dur demek gerekir" açıklamalarını yoğunlaştırıyorlar.

Onların bu sızlanmalarını duyunca, insanın içinde ister istemez bir şüphe doğuyor. "Acaba gene ne dolaplar çevirmeye çalışıyorlar?" sorusu gelip takılıyor kafalara. Sosyal haklardan yola çıkarak nereye varmak istiyorlar?

6. Beş Yıllık Plan hakkında görüşlerini belirtirken Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) şunları söylüyor: "Uyumlu bir ücreti sağlamak ve ekonomik şartlarla sosyal konuları denge içinde tutabilmek için üçlü ekonomik ve sosyal konseyin bu plan döneminde uygulamaya konulması zaruridir."

Bu "üçlü ekonomik ve sosyal konsey"de neyin nesidir, kimlerden oluşur, ne iş yapar diye kafamız karışırken bu sefer MESS Başkanı Bahri ERSÖZ bizi aydınlatıyor. Ersöz, "ücret dengesizliklerinin hükümet, bilim adamları, işverenler ve işçi temsilciliklerinden oluşacak bir daimi komite ile çözümlenerek,

Devamı 7. sayfada

...EK satılıyor

...lere grev ...ağı patronlara ...gun fiyat

...EK dışındaki yerli ve yabancı ser-...ketlerinin elektrik üretimi, iletimi, ... ve ticareti ile görevlendirilecekle-... bölgelerini" belirleyen yönetme-...'te Resmî Gazete'de yayınlanarak

Devamı 4. sayfada

Bir güzel özelleştirme: Iğdır iplik

Sümerbank bünyesindeyken üç yıl önce özelleştirilen Iğdır İplik Fabrikası battı (ya da batırıldı). Iğdır İplik özelleştirilen ilk fabrikalardan biri ve uygulamadaki "başarıyı" göstermesi açısından çarpıcı bir örnek. Çünkü KİT'lerin satışında "verimliliğin artırılması", "devletin sırtındaki kamburların atılması" gibi gerçeklerin uy-

Devamı 5. sayfada

Demir-Çelik işçileri

"Ateşi ve ihaneti gördük"

Demir-Çelik işçileri grev boyunca coşkulu gösterilerle baskıları protesto ettiler, onurlu bir mücadele verdiler.

• *Grev kırıcılığıyla başlayıp, toplu sözleşme masasında sınıfa ihanet edenler, sendikal yapıdan sökülüp atılmalıdır. Sendika yönetimleri, hayatı emeğiyle varedenlerin olmalıdır.*

• *Metal işçisi için gerçek mücadelede şimdi başlıyor. Bir yandan varolan tepkileri Türk-İş içindeki koltuk kavgasında kullanan ve bunun için Otomobil-İş'le birleşip, Türk-İş'e üye olma pazarlıkları yapanlara, diğer yandan din, dil, ırk, mezhep vb. ayrımları körükleyip sınıf düşmanlığı yapanlara cevap, örgütlü mücadeleyle verilmelidir.*

Yazısı 7. sayfada

...zal, ABD ve ...ulgaristan politikası

...ları kapatma kararı ...sında, ABD'nin uluslar ...nunu kullanma isteği vardır.

...ümetin, Bulgaristan'dan Türkiye'ye ... isteyenlere sınır kapılarını kapatma-...n yerine çok sınırlı sayıda kişinin ya-...bildiği vize uygulamasını koyması de-...epkilere yol açtı. Düzen partileri, ... ve Turgut Özal'ı soydaşlarımıza sa-...mamakla, onları "Bulgar zulmüne" ...tmekle suçlarken, bazı sol anlayışlar ...ümetin Bulgaristan politikasının iflas ...ilan ettiler. Aralarındaki bütün fark-... rağmen, değerlendirmelerin hepsi ...'nin Bulgaristan'a yönelik politikası-...iştiğini ve bu değişikliğin de asıl ola-...n göçmenlerin sayısının Türkiye'nin kaldıramayacağı kadar fazla olmasından kaynaklandığını kabul ediyorlar.

Bütün bu değerlendirmelerde gözden kaçan nokta, Türkiye egemen sınıflarının özelde Bulgaristan'a, genelde "sosyalist" ülkelere yönelik kendi başına belirlediği bir politikanın olmadığıdır. Türk dışişlerinin bu ülkelere yönelik uygulamalarında belirleyici çizgi, emperyalizmin dünya çapındaki jandarması olan ABD'nin çizdiği stratejidir. Bu stratejinin özü ise başta Sovyetler Birliği olmak üzere değişik milliyetleri içinde barandıran "Doğu Bloku" ülkelerinde sürekli olarak bu sorunu kışkırtmak, ulusal düşmanlıkları körüklemek ve uzun vadede sistemi son parçalarına kadar atomize etmektir.

Bu stratejide Türkiye'ye önemli işlevler

Devamı 7. sayfada

Siyasi iktidar işçi sınıfına saldırıyı sürdürüyor

• *Vali ve kaymakamlara greve karşı komando ve polis kuvveti kullanma yetkisi verildi.*

Resmî Gazete'nin 5 Ekim tarihli sayısında vali ve kaymakamlara grev-lokavtlarda tam yetkili olmasını sağlayan tüzük yayınlandı. Tüzüğe göre vali ve kaymakamlar kamu yöneticilerinden oluşan bir kurulla grev ve lokavtlara ilişkin önlem planları hazırlayacak. Bu planlara göre işyerinin güvenliği, korunması, mamul ve yarı mamul malların korunması için önlemler alınacak. Bu açıkça grevin kırılmasını, işçilerin işverenlerden taleplerini alma hakkının etkisizleştirilmesini getirecektir.

Grev, lokavtlarda jandarma komando ve polis kuvveti kullanılacak. İşyerlerinde yerleşecek olan bu güçler 'kamu düzenini bozucu' davranışlara müdahale edecektir. İşçilerin grev süresince morallerini yüksek tutucu yayın organlarının yayınlanması, eğlenceler ve toplantılar düzenlenmesi yasaklanabilecektir.

Grev süresince günlük yaşamı etkileyen

Devamı 5. sayfada

ÜRETİM

Doğada saklı bulunanları ve doğa güçlerini, ihtiyaç maddeleri meydana getirmek amacıyla yararlanılabilir hale koymaya ilişkin insan çabasıdır.

ÜRETİM NEDİR?

Doğada saklı bulunanları ve doğa güçlerini, ihtiyaç maddeleri meydana getirmek amacıyla, yararlanılabilir hale koymaya ilişkin insan çabasına ÜRETİM diyoruz. Böylesi bir çaba ile elde edilen ihtiyaç maddelerine de ÜRÜN diyoruz. İnsanlar ihtiyaçlarını giderirken, üretirken doğayı da değiştirirler; yani üretim aynı zamanda insanların doğaya karşı mücadelesidir. İnsanların bu faaliyeti hayvanlardan iki açıdan farklıdır: Birincisi bu bilinçli bir faaliyettir. İkincisi insanlar üretim sırasında yine kendilerinin ürettiği alet ve araçları kullanırlar. İnsan işle doğa üzerinde etkide bulunurken, doğayı kendi ihtiyaçlarına uygun biçimde değiştirirken aynı zamanda kendisine de bir biçim vermiş olur, yetişir, çeşitli çabaları yapabilme yeteneği kazanır.

ÜRETİM ARAÇLARI NEDİR?

Üretim araçları, başta toprak olmak üzere bütün doğal kaynaklar (ormanlar, sular, yeraltından çıkarılan ve hammadde olarak kullanılan her türlü servet...) bu kaynakları işlerken, çalışırken işçilerin kullandığı alet edevat, araç, gereç, makineler, üretimin yapıldığı tesisler ve diğer gerekli tesislerden oluşur.

EMEKÇİ KİMDİR?

Emek insanların maddi ihtiyaçlarını üretmeye yönelik bilinçli çabasıdır. Emekçi de hayatını çalışarak kazanan emek sonucu ürün üreten ve başkalarını sömürmeyen insandır. Emekçiler tarafından harekete geçirilmedikçe kendi kendine hiçbir makine, hiçbir araç ortaya ürün çıkaramaz. Onları işleyecek emekçiler gereklidir. Kendi başına mülkiyet hiçbir işe yaramaz.

ÜRETİM DENEYİMİ NEDİR?

Üretim deneyimi; iş alışkanlığı, iş bilgisi, görgü, hüner ve beceridir. Teknik bilgi yani üretim teknolojisidir. Bunlar kuşaktan kuşağa geçen ve iş içinde öğrenilen bilgilerdir. Bu bilgiler bir miras olarak işçilerin emeğine sinmiştir. İnsanoğlunun yüzbinlerce yıllık geçmişi içinde biriken bu bilgiler olmazsa, üretim de olmaz.

Herhangi bir yerde üretimin olabilmesi için gereken bu üç unsura **ÜRETİCİ GÜÇLER** diyoruz. Üretici güçler tarih boyunca sürekli değişmiştir. İnsanların ihtiyaçları her zaman aynı olmamıştır. İhtiyaç duyulan ürünler değiştikçe insanların kullandıkları araçlar da değişmektedir.

Mallar üretenler arasında dağıtılır, bölüştürülür. Buna **BÖLÜŞÜM** ya da dağılım, paylaşım denir. Patronların, kapitalistlerin hakim olduğu bir düzende bölüşüm hiçbir zaman eşitçe yapılmaz. Yani üretim araçlarının mülkiyetinin dağılım biçimi, üretilen ürünlerin bölüşüm biçimini de ortaya çıkarır, belirler. Elde edilen, üretilen mallar paylaşıldıktan sonra değiş-tokuş başlar. İnsanlar bu takası daha kolay yapabilmek için PARA'yı bulmuşlardır. Bu değiş-tokuşa **DEĞİŞİM** denir. Sömürü **ÜRETİM-BÖLÜŞÜM-DEĞİŞİM ve TÜKETİM** sözcüklerinin çevresinde döner. İşçi sınıfından yana bilim adamları bu dört sözcük ile uğraşan bilim koluna **EKONOMİ POLİTİK** adını vermişlerdir.

ÜRETİM İLİŞKİLERİ NEDİR?

İhtiyaç maddelerini üreten insanlar tek başlarına çalışmazlar. Çeşitli bireylerin işleri zincirlemesine birbirlerine eklenir ve birbirleriyle bütünleşir. Üretimde bulunurken insanların birlikte iş görmelerine **elbirliği** denir ve insanların birbirleri için çalışmaları **işbölümü** biçiminde belirir. İşte üretim ilişkileri, üretim yapan insanların üretim sırasında, ürettikleri ürünleri paylaşmada ve bu ürünleri değiş-tokuş etmede birbirleriyle kurdukları ilişkilerin tümüdür. Üretim ilişkilerinin temelinde **mülkiyet ilişkileri** yatar.

İnsanlar çeşitli biçimlerde üretim yapabilirler. Üretim sırasında çeşitli ilişkiler kurabilirler. Sözgelimi bir köyde bütün halkın bir araya gelerek ortaklaşa köyün yolunu yapması belirli bir üretim ilişkisine tekabül ederken, aynı yolun ücretli emekçiler (işçiler) tarafından yapılması bir başka üretim ilişkisine tekabül eder.

Üretim ilişkileri sistemi içinde üretim araçlarının mülkiyetine göre insanlar sınıflara ayrılır. Eğer üretim araçları tüm toplumun ise orada üretim ilişkileri işbirliği, karşılıklı yardımlaşma şeklindedir. Sömürü angarya yoktur. Eğer üretim araçlarına bir kişi, bir şirket, ufak bir azınlık sahipse içinde yaşadığımız toplumda olduğu gibi orada insanlar arasındaki ilişki, insanın insanı sömürmesi üzerine kuruludur. Üretim araçlarının mülkiyeti ayrıca ürünlerin kimlere ait olacağı ve giderek ürünlerin dağılımı sorununu da önceden belirler.

Toplumun üretici güçleri insanlar arasındaki belirli üretim ilişkilerinin üzerinde geliştikleri temeli oluşturur. Üretim ilişkileri bir kez kurulduktan sonra üretici güçlerin gelişmesi üzerinde büyük bir etkide bulunurlar.

İnsanlık tarihinde, toplumun üretici güçlerinin gelişmesinin belli bir evresinde doğan üretim ilişkileri, bir süre onların gelişmesine katkıda bulunmaya devam ederler. Ama sonra, üretici güçler bu üretim ilişkileri çerçevesinde sıkışıp kalırlar. Üretici güçlerin gelişmesi bakımından bir engel durumuna gelen bu ilişkilerin, yerlerini üretici güçlerin gelişmesine yeni olanaklar açan yeni üretim ilişkilerine bırakmaları gerekir. Bir üretim ilişkileri tipinden bir başkasına geçiş, toplumsal bir devrim sonucu meydana gelir. Bu devrim üretici güçlerin gelişimini engelleyen üretim ilişkilerini ortadan kaldırır ve üretici güçlerin daha yüksek bir gelişme düzeyine karşılık düşen yüksek bir tipteki üretim ilişkilerine yol açar.

ÜRETİM BİÇİMİ NEDİR?

Üretim güçleri ile bunlara bağlı ve üretim araçlarının belli bir mülkiyet türüne dayanan üretim ilişkileri bir bütün oluştururlar, buna ÜRETİM BİÇİMİ diyoruz. Üretim biçiminin en önemli özelliği **değişir** olmasıdı
gelmiş böyle gider'' sözü yalandı
Toplumların tarihsel gelişmeleri
ki araştırmalara dayanarak, beş te
biçimi sayabiliriz. Bu tarzlar, insa
belli dönemlerine kabaca (ama hiçb
ayrıntılarıyla değil) uyar.
Birincisi **ilkel komün**'dür. Bu
lumlarda üretim araçlarının (özelli
üzerinde ORTAKLAŞA MÜLKİYE
Özel mülkiyet yoktur.
İkincisi **kölelik**'tir. Kölelikte, ür
ları da bu araçlarla çalışanlarda baş
köle sahibinin mülkiyetindedir. B
artık sömürü başlamıştır. Sınıflar d
çıkmıştır.
Üçüncü üretim biçimi **feodalite**'di
toplumda, toprak bir kısmıyla öze
te, bir kısmıyla Devlet (krallık) mül
dir, ya da kilise veya tarikatlar gibi
lara aittir. Toprağı işleyen insanla
(toprak kölesi) olarak toprağa bağ
dikleri toprağı kendi iradeleriyle b
demezler. Feodal toplumda iki teme
dır. Bir yanda toprak köleleri (ser
yanda derebeyleri, ağalar (feodal b
Üretim tarzlarının dördüncüsü
üretimdir. Bu tarz üretimin amacı
üretim'dir. Üretim araçları kap
mülkiyetindedir. Toplum üyelerinin
ğunun kendi üretim araçları yoktur
gizlenmiştir, saklanmıştır. İşçinin ür
zorla değil farkettirmeden el konma
çı köle ya da serf değildir, sözde ''ö
Üretim biçimlerinin beşincisi so
tim'dir. Bu üretim biçiminde üreti
toplumsal mülkiyettedir. Üretim
lumun tüm üyelerinin ihtiyaçların
amacıyla toplumca planlanır ve y
Burada sırasıyla sayılan üretim b
sanlığın tarihsel gelişiminin belli d
ne kabaca uyarlar. Bununla birlikte
daha çok üretim biçiminin yanyana
'gü geçiş dönemleri vardır. Üstelik
üretim biçimi ile adlandırılan bir dö
le bir başka üretim biçimi daha uzu
şayabilir ve kalıntıları sürekli olara
bilir. Çeşitli tarihsel dönemleri belli
çimleri ile özdeşleştirilirken, zihnim
nemin belirgin üretim biçimi, yani
ekonomik ilişkilerinin gelişimi için
durumdaki üretim ilişkilerine dayan
biçimi vardır. Buna paralel olarak,
tim biçiminin öğeleri de yaşamını sü

ALT YAPI VE ÜST YAPI

Üretim güçlerinin belli bir duru
uygun düşen üretim ilişkilerini gere
neğin modern tekniğe dayanan büyü
rinin gelişmesi feodalite çerçevesi i
çekleşemezdi. Böyle bir gelişimin k
lüyü toprağa bağlı tutan serfliğin ort
dırılması ve büyük endüstri işletmel
lıştırılmak üzere ücretle tutulabilec
best emekçiler sınıfının meydana g
Üretim araçlarının kapitalist mülk
üretim araçlarının gelişmesine feod
biçiminden daha elverişlidir. Dem
tim ilişkilerinden doğan uyarıcılar,
lerin gelişimini ya kolaylaştırma
frenlemektedir. Bu, üretim ilişkil
tim güçlerinin gereksinmelerine uy
düşmemesi ölçüsüne bağlıdır. Ye
güçlerinin belli bir durumu, buna
şen üretim ilişkilerini gerektirirke
ilişkileri de üretim güçlerinin gelişim
Bir toplumda üretim güçlerinin
zeyi tarafından belirlenen üretim i
tümü, **TEMEL YAPI**'yı (ekonom
oluşturur. Buna aynı zamanda alty
nir.
İnsanlar ayrıca içinde bulunduk
ilişkilerine göre çeşitli politik, siya
celer, sanatsal, hukukî, ahlâkî, d
görüşler, devlet gibi yönetim örgü
kurumlar, eğitim kurumları, siyasi
ortaya çıkarırlar. Temel'e göre tem
rinde yükselen bu görüşlerin, örgü
rumların tümüne birden **ÜSTYAP**
Belli bir üretim biçimi varlığını sürd
için bu öğelere ihtiyaç duyar. Örne
maz sınıf karşıtlıklarının bulunduğu
lumda mülkiyet ilişkileri üzerinde
rı koruyan bir devlet iktidarınca zo
kuki ilişkiler ve siyasal ilişkiler b
Böyle bir toplumda varolan üretim
mülkiyeti ilişkilerinin doğruluğuna b
lumu inandırmaya yönelik ahlaks
felsefi düşüncelerin varlığı şarttır. Fe
tim biçiminde de uygun hukuksal
ilişkilerin yanısıra ahlaksal, dinsel,
şünceler zorunludur.
Üstyapı doğası gereği toplumun
karakterine uyar ve giderek belli b
dönemin üretim biçimine denk düş
üretim ilişkileri değişikliğe uğrayın
da değişikliğe uğrar, yeni bir sosya
meydana gelir. Yeni üstyapı bir k
ha önceki kuruluştan ama yeni ek
mele ket vurmayan üstyapı öğeler
tılarını da içerir. Bundan başka, b
lumun bilincinde gelecek toplumsa
üstyapısının tohumları da uyana
talist toplumda beliren sosyalist d
sosyalizmin üstyapısının da tohu
Üretim güçlerinin gelişen, ile
üretim ilişkileri ile üretim güçler
teri arasındaki uygunluğu ergeç bo
güçlerinin gelişimi bir zaman sonr
sonuç doğurur ki üretim ilişkileri
lerinin yeni gereklerine uyamaz o
şullar içinde, yeni üretim güçleri il
tim ilişkileri arasında doğan çeliş
dan kaldırılması, üretim araçların
kiyet ilişkilerine son vermekle, y
devrim yoluyla mümkündür. Sos
derece derece değişikliklerle değil
üretim araçlarının eski mülkiyet ili
ruyan üstyapıda fırtınalı altüst ol
çekleşir.

İşyeri komite ve konseyleri

• Danışma değil, karar ve uygulama odağıdır.

• Devrimci sendikal yapının temel taşları, sınıf ve sendikal bilincin öğrenildiği okullardır.

• Devrimci sendika yönetimleriyle içiçe çalışan, denetleyen, demokratik merkeziyetçilik ilkesini hayata geçiren yapılardır.

İşyeri örgütlülükleri bugün sınıfın bütününde kabul görüyor ve yer yer hayata geçiriliyor. 12 Eylül yasalarının belirdiği sendikal yapıya ve işleyişe tepki şeklinde gelişen bu sürecin gün geçtikçe içeriği doldurulup yaşamın canlılığıyla zenginleştirip, devrimci özü geliştiriliyor.

Varolan sendikal yapılar ise Türkiye gündemindeki gelişmelere duyarsız ve müdahalesiz, sendikal platformda rahatsızlıklar kronikleşmiş, insanca yaşam için ekonomik-demokratik nitelikli hakların alınması, korunması doğrultusunda ilişki ağları kurulmamış. Sendikal demokrasi ve işçilerin söz ve karar sahipliği ilkesi, yalnızca mikrofon başlarında, kürsülerdeki konuşmalarla sınırlanmış, beyaz kâğıtlara, pankartlara yazılanlarla kalmış.

İşçi sınıfı bu duruma karşı, yaşanan tüm sorunları aşma doğrultusunda hayata müdahale etmektedir. Genel mücadelenin, yani bağımsızlık ve özgürlükleri kazanma mücadelesinin bir parçası olan bu gelişme, sınıfı gaspedilmiş haklarının alınması, korunması ve geliştirilmesi doğrultusunda sendikal alanda örgütlenme arayışına sokmuş, yaşamın canlı pratiğinden fışkıran, örgütlülükleri yaratmıştır. İşyeri komiteleri ve konseyleri biçiminde gelişen sınıfın kendisi için adım atmasını sağlayan bu yapılar, sınıf ve kitle sendikasının mücadelesi ve örgütlenme ilkelerine dayanmaktadır. Ve devrimci sendikal yapılanmanın çekirdeğidir. İşçi sınıfının gücünü doğrudan devreye sokan, sınıfın çıkarlarını bütünsel olarak gözeten, sınıfın sendikal birliğini amaçlayan, mücadeleyle sınıf eğitimini içiçe yürüten işyeri komite ve konsey yapılarını; ilişkilerinin, örgütlülüklerinin gelişmesiyle sarı, uzlaşmacı, teslimiyetçi sendika yönetimlerini müdahale eder, yaşanan olumsuzlukların böylesi bir yapılanmayla aşılabileceğini savunan sendika yönetimleriyle de içiçe çalışır.

Böylesi bir gelişim süreci, komite ve konsey yapılanmalarıyla sendikal yönetim arasında ilişki, görev dağılımı konularında bazı soruların doğmasına neden oluyor. Örneğin Kristal-İş Sendikası tüzüğüne işyeri komitelerinin istişari (danışma) organı olarak girmesi, Basın-İş tüzük değişikliği tartışmalarında ilke kararı olarak yer alması bu sorulara farklı bir boyut kazandırıyor.

Bu noktada işyeri komite ve konsey yapılanmasının içeriğinin, işlevinin iyi anlaşılması gerekmektedir.

İŞYERİ KOMİTELERİ DANIŞMA ORGANLARI DEĞİL, SINIF VE KİTLE SENDİKAL YAPISININ YARATILMASINDA ANA HALKA VE KARAR ORGANLARIDIR.

İşyeri komiteleri ve konsey yapılanması sorunları yaşayanlardan (işçilerden) ve sorunların en sıcak yaşandığı alanlardan (işyerlerinden) doğan örgütlülüklerdir. Bu niteliğiyle de devrimci sendikal yapılanmanın yaratılmasında stratejik noktayı oluşturmaktadır. Çünkü ancak işçilerin sorunlarını ve çelişkilerini somutta canlı olarak yaşandığı alanları temel alan bir örgütlenme ile sınıf ve kitle sendikası yaratılabilir. Sınıfın sendikal birliği ancak işçilerle işverenler arasında uzlaşmaz çelişkilerin (emek-sermaye), baskı, yasak ve sömürünün en açık bir şekilde yaşandığı alan olan işyerlerinde, işçilerin sınıf bilimi ile donanmış örgütlü gücünün devreye sokulmasıyla yaratılır.

En kolayından başla öğrenmeye;
Çoktan geldi zamanı
Başla bir kez ve dayan!
Ve ne yap yap, öğren her şeyi,
Ve ne yap yap, başa geç!

Sendikal demokrasi söz ve karar sahipliği ilkesi işçilerin yönetme yeteneklerinin gelişmesi böylesi bir anlayışla, artık laf olmaktan çıkar yaşamın içinde ona müdahale edilerek öğrenilir, yaşatılır. İşte bu anlamlarıyla işyeri komite ve konsey yapılanması bir araç bir danışma organı değil; Devrimci sendikal yapılanmanın (Sınıf ve kitle sendikasının) yaratılmasında başlıbaşına bir motor güçtür. Ve dolayısıyla kararların ve uygulanmasının ana kaynağıdır.

Bu gücün güvencesi sendikaların tüzüğüne girmesini (danışma organı-ilke kararı gibi) sağlamak değil onu hayata geçirmektir. Tüzüklerde değişiklik sağlayarak sendikal yönetimlere bu yapıları kabul ettirmek hiçbir zaman kıstas alınmamalıdır. İşçilerin örgütlü gücünü sendikal yönetimlere oturtmasını sağlayan sınıfın yönetme yeteneklerini geliştiren komite ve konsey yapılanmaları hayata geçirilmeden tüzüklerde, yönetmeliklerdeki değişikliklerin hedef alınması yanlıştır. Sendikal yönetimler sınıfın yükselen dalgasının kendilerini kıyıya vurmasını engellemek için bu yapıları yönetimlere tabii organlar olarak düşünüp tüzüklerde danışma organı gibi değişiklikleri gerçekleştirebilir. Bu gelişmeler yanılsamaya yol açmamalı, sendikal yönetimlerin, işyeri örgütlülüklerinin içini boşaltmak, yükselen tepkiyi eritmek doğrultusundaki manevraları olduğu görülmelidir.

İŞYERİ KOMİTE VE KONSEY ÖRGÜTLÜLÜĞÜ SENDİKAL ÖRGÜTSELLİĞİN YATAY VE DİKEY İLİŞKİLERİNİ BELİRLEYEN İŞÇİ SINIFINI BU İLİŞKİLERİN BÜTÜNDE DEVREYE SOKAN YAPILARDIR

İşyeri örgütlenmeleri-Komite-Konseylerinin yaratılmasıyla ve ilişkilerin nitelleşmesiyle işyeri komite ve konsey yapılanmaların etki alanları genişleyecek ve dikey üst örgütlülükleri yaratılacak, ilişkiler bir üst aşamaya sıçrayacaktır. Böylece işyerinden başlayan örgütlenmeler, şube düzeyinde, merkez düzeyinde ve hatta konfederasyon düzeyinde üst örgütlenmelerini yaratarak, süreç/mücadele içinde sınıfın sendikal birliğini ifade eden niteliksel gelişmelerini sağlayacaklardır. Bu dikey yapılanmalar yönetim kademeleriyle içiçe çalışarak ve ilişkileri kendi içinde harmanlayarak gelişmelere doğru sendikal politikalar üretilerek, müdahale edeceklerdir.

İşyeri komite konsey örgütlenmeleriyle sınıfın sendikal birliğini yaratmak amaçlanırken, günün somut gerçeklerine de müdahale edilir. İşçiler grev, toplu sözleşme, eğitim ve örgütlenme gibi sorunları ve gelişmeleri aşma doğrultusundaki politikalar üreterek, güne müdahale etmenin yöntemlerini geliştirirler.

Sendika yönetiminin görevi ise bilgi aktarımı koordinasyon ve kararları uygulamada temsili yöneticiliktir. Sınıf ve sendikal bilincin geliştirilmesi, işçilerin yönetme yeteneklerinin beslenmesini sağlayacak koşulları yaratırlar.

Dikkat edilmesi gereken nokta, sınıf ve kitle sendikası anlayışını kabul eden sendikal yönetimlerin, işyeri komite ve konseylerinin sendikal ilişkilerde, işleyişte, denetimde diğer işyeri ve işkollarıyla ilişkilerde belirleyici olduğunu görme zorunluluğudur. Bu kavrandığında işyeri komite ve konsey örgütlenmeleri üzerinde yükselen bir sendikal yapılanmada, sendikal yönetim ve işçiler arasında arasında ayrımlar kalkar, bir örtüşme, bir bütünleşme sağlanır. Çünkü en başından işçiler eğitim ve örgütlenmenin içiçe olduğu mücadele içinde, somut sorunların çözümünden hareketle bilgilenirler, eğitilirler. Sorunlarını tartışıp karara bağlayıp çözüme ulaştıran bir yetkinliğe kavuşturulurlar. Böylece tüm işçiler örgütlenme süreci ile birlikte sorunlara müdahale eder, kendi örgütlülüğünü yönetebilen bir yeteneğe kavuşurlar. Böyle bir örgütlenmede yöneticiler bilgi, beceri ve bilinç yeteneklerinden dolayı görev yürütürler. Sınıf bilinciyle donanan yöneticiler, sınıfa-topluma-dünyaya daha geniş bir açıdan bakan ve arkadaşlarına bilgi taşıyan sağlıklı çözümlemeleri, uygulamaları bulmayı sağlayan kişiler olarak görev yaparlar. Daha fazla sorumluluk taşırlar, işçilerin aldıkları kararları uygulamakla görevlidirler ve her an işçilerin denetimindedirler.

İşyeri komite ve konsey örgütlülükleri işçilere kendi sınıf kişiliğini, kendisi için sınıf olma bilincini ve tutumunu kazandırır. Ancak bu şekilde işçilerin eylemlerine, tutum ve tavırlarına sınıf bilinci yansıtılabilir.

Yönetimler bu çalışmanın organizasyonunu sağlama, sendikanın tüm olanaklarını seferber etme görevleriyle yükümlüdürler.

İşyeri komite ve konsey örgütlülükleriyle tüm işçiler, özelde sendikaların genelde ise işçi sınıfının sendikal örgütlenme ve mücadelesinin geldiği noktayı ve olması gerekeni tartışıp kararlara bağlarlar. Genelde yaşanan ekonomik, politik, kültürel, toplumsal tüm olayları değerlendiren, gerektiğinde aldıkları kararları uygulamaya sokan çalışmanın içine girerler. İşçilerin tek tek sorunlarıyla da ilgilenen bu komite çalışmaları işçileri etrafına toparladıkça, çekim alanı oluşturdukça işyeri konseyleri bütün işçileri kavrar. Biraraya gelme sorunu da masa başlarında periyodik görüşmeler olarak anlaşılmamalıdır. Gelişmelere göre komite ve konseyler her an her yerde karar alabilir. Ve komiteleri aracılığıyla bu kararları uygulayan bir işleyişe sahiptirler.

İşyeri komiteleri geneldeki mücadelenin bir parçası olarak sendikal demokrasinin, işçilerin söz ve kararının, sınıf gücünün, sendikal işleyişin her alanına taşıdığı mekanizmalar (kanallar) olarak işlev yürütür. Yönetimler bu çalışmaların yürütülmesinde en geniş bilgilerin aktarımı ve koordinasyon sağlanması görevini taşır.

Bütün bu işleyişte işyeri komite ve konsey örgütlülüğü ana karar ve uygulama dinamiğidir. Buradan çıkan kararlar örgüt kademelerinin içinden süzülüp, eksik ve noksanlıkları giderilerek, uygulanabilir bir aşamaya gelmesi sağlanır.

Bu ilişkilerin doğru bir şekilde uygulanmasının tek güvencesi DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİLİK ilkesinin hayata geçmesidir. Bu pratik hayatın ve örgütlü hayatın içiçe işlerliğinin gereğidir.

Örneklemeyle açmamız gerekirse; Bir işyerinde yirmi arkadaşımızın iş akdi feshedilip işten atılsa. Bu ani gelişmeye karşı işyeri komitesi hemen bir araya gelerek bir eylem kararı alsa ve uygulasa, bu karar, sendika baş temsilcisi ve temsilcileriyle bir arada çalışıldığından bir yanıyla işverene diğer yanıyla da sendikal işleyiş gereği sendikal yönetime aktarılacaktır. Sendika yönetimi bu karara uygun hareket etmelidir. Fakat alınan kararda noksanlar varsa zamanlama açısından değerlendirerek, eylemin etkinliği ve koordinasyonunu sağlamak için girişimlerde bulunabilir. Başka bir örnek vermek gerekirse; Demir-Çelik grevcilerine yardım doğrultusunda sendika yönetimi bir karar alsa. Bu karar işyeri komite ve konseylerinde tartışılarak işçilerin bütün katılımı sağlanıp hayata geçirilir. İşyeri komite ve konsey örgütlenmesi yardım ve dayanışmanın daha aktif kılınması doğrultusunda üretimden gelen gücün kullanılmasını da savunsa, sendika yönetimi de birçok olumsuzluk olabileceğini savunarak kararı onaylamasa komite ve konseyler ilk alınan karara uyarlar. Fakat eleştiri mekanizmasını da kullanırlar. Yönetimin kararında gördükleri eksiklikleri eleştiriye tabi tutarlar. Eleştiri ve özeleştiri mekanizması bu anlamıyla gelişmenin, örgütlülüğün nitelleşmesinin yapı taşıdır. En sağlıklı kararlara bu yöntemle ulaşılabilir.

Cumhurbaşkanını kimler seçiyor?

Cumhurbaşkanlığı kurumunun işlevi, izleyici, halkın iradesinin değil de Özal'ın da itiraf ettiği gibi başka güçlerin belirleyici olduğu ve bütün bunların da aslında düzenin gereği olduğu teşhir edilmelidir.

manında çok ış yapılmış; rıdan cumaşkanı em- edilmiştir, sına aday çılmasına izin lmemiştir. ar demokrazedelemiştir'' Özal. Ardından P Genel Başkan yardımcılarından biürkiye'de cumhurbaşkanlığı se**rinin ilk kez TBMM'nin irade-**'' yapılacağını açıklıyor. Peki yıllarmler seçiyordu bu ülkede cumhuranını? Halkı ''temsil ettiği'' söylenen urbaşkanı bile dış güçler tarafından enirken; ülkemizin emperyalizme baığından sözedenler, bağımsız ve deatik bir Türkiye isteyenler cezaevle- doldurulmuyor muydu? **''Vatan liği''** ile, **''kökü dışarda''** olmakuçlanmıyor muydu? Emperyalizme bağımsız demokratik bir Türkiye isler mi **''vatan haini''**, yoksa ülkeperyalizmin açık pazarı haline getir, iktidarların, uygulanacak reçeteonlar tarafından belirlenmesine izin ler, cumhurbaşkanını bile onların emesine ses çıkarmayanlar mı? Yıl- cumhurbaşkanlığı seçimlerinde yan gerçeklik bir yandan emperyalizlesteği ile cumhurbaşkanı seçilebilme nda olan, diğer yandan da halkın nini yitirdiğinden paniğe kapılmış bir akan tarafından ilk kez ifade edili- Üstelik çok olağan bir şey söylenmiş kimsenin dikkatini çekmiyor, kimse göstermiyor.

ri bıraktırılmış pek çok ülkede oldubi Türkiye'de de seçim dönemlerinalk sandık başına gidiyor, oy kulla-, parlamento, iktidarlar, cumhurbaşounun sonucunda belirleniyor. Ama n yalnızca görünürdeki yanı. Emperm ve işbirlikçileri, nüfuz alanlarını gemek, sömürülerini katmerleştirmek oş durmuyorlar. Askeri darbeler tezadıkları, kendi çıkarlarıyla uyumlu *timleri işbaşına getirebilmek* için her başvurdukları biliniyor. Kimi zaman seçimleri öncesinde olduğu gibi dışişleri yetkililerinin, ülkemize gelip gut Özal'ın seçimlere katılmasını isuz'' demesiyle belirtiyorlar tercihle- Kimi zaman Pentagon raporlarıyla, urbaşkanlığı için diledikleri kişiyi oze'' etmeye çalışıyorlar. Özal'ın ediği gibi bu konuda bir dedikleri iki olmuyor. Ordu ile, üst düzeydeki askeri yetkililerle, MİT'le oluşturulan ilişkiler boşuna değil. Sırtını emperyalizme, yerli ve yabancı tekellere dayamış bir cumhurbaşkanının işçi ve emekçi düşmanı politikaların uygulanışına destek vermesi doğal. Baskıya, işkenceye göz yummasında, dahası ''asmayıp da besleyecek miyiz'' diyerek haklılaştırmaya çalışmasında da şaşılacak bir yan yok. Bütün bunlar ortada iken gerçek yurtseverleri ''vatan hainliği'' ile ''kökü dışarda'' olmakla suçlamak, egemen sınıfların ve sözcülerinin emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı ortak mücadele için emekçi halk güçleri ve devrimcilerin buluşmasını engelleme, gerçeğin üzerini örtme, bir başka deyişle **''güneşi balçıkla sıvama''** çabalarından öte bir anlam taşımıyor.

> *ANAP, gerçekte Türkiye tarihinin en uzun ömürlü hükümeti olmayı hem 12 Eylül'e, hem de tekelci burjuvaziden ''aferin'' almaktan başka bir şey düşünmeyen SHP'ye borçludur.*

Siyasal gündemin önemli bir kısmını işgal eden cumhurbaşkanlığı düğümü bu ay içinde çözülecek. Yasaya göre adayların belirlenme tarihi 9 ile 19 Ekim arası. Özal adaylığını son anda açıklamaya kararlı görünüyor. Amacı hem emperyalizmin, yerli ve yabancı tekellerin tam desteğini almak, hem de gündeme gelecek çekişmeleri geciktirmek. 4 eğilimi birleştirdiği iddia edilen ANAP'ta Özal'dan sonrası ''tufan''. Pentagon raporunda cumhurbaşkanlığı için Özal'dan ''kötünün iyisi'' diye sözederken, kendisi açısından haklı ABD emperyalizmi. Özal cumhurbaşkanı olursa ANAP'ın geleceği, olası bir erken seçim ve sonraki gelişmeler tam bir belirsizlik taşıyor ve **''bunalım''** kaçınılmaz görünüyor. Bu noktada Özal'ın son anda emperyalizmin desteğini almış bir başka adayı desteklemesi de mümkün. Yani cumhurbaşkanlığı seçimindeki gelişmeler ''olağan'' sayılabilir. Seçim diğerlerinden farklı olmayacak. Özal'ın adayın sivil niteliğini öne çıkarıp seçimi **''demokratik''** gösterme çabası boşuna, sonucu halk değil emperyalist güçler belirleyecek. Devlet Bakanı Güneş Taner'in ABD'de destek arayışı bundan.

Cumhurbaşkanlığı seçiminde taraf olan bir de ''muhalefet'' partileri var. Yüzde 21 oy oranıyla mecliste ''ezici'' bir çoğunluğa sahip olan ANAP'ın meşruiyetini tartışmayı bile ''geleneğine'' yakıştıramayan bir SHP ve erken seçimi en ''ateşli'' savunan DYP. ANAP gerçekte Türkiye tarihinin en uzun ömürlü hükümeti olmayı hem 12 Eylül'e, hem de SHP'ye borçlu. Tekelci burjuvaziden **''aferin''** almaktan başka bir şey düşünmeyen, cezaevlerinde onurlarını savunan insanları 12 Eylülcülerin ağzıyla suçlayan, ''Kürt sorunu var'' diyenleri bünyesinde barındırmayan bu parti, meclis başkanı ve cumhurbaşkanı seçimi tartışmaları boyunca tekelci burjuvaziye ''bunalım''dan kaçan ''güven verici'' bir parti olduğunu kanıtlamak için büyük özen gösterdi. DYP'nin ise erken seçim konusundaki ısrarı ''demokrasi''ye olan düşkünlüğü ile değil, iktidarı yeniden ele geçirme isteği ile ilgili. Pentagon raporu'nda ''misyonunu tamamlamış bir parti'' olarak sözedilse bile Demirel hâlâ tekelci sermayenin desteğini alacağı günlerin umudunu taşıyor. Sert çıkışlarından sonra ''tıpış tıpış'' meclis başkanı seçimine katılması da bu yüzdendi.

Sonuçta halkın dışında, iradesini yansıtabileceği kanalların bulunmadığı ama O'nu temsil edeceği iddiasıyla bir cumhurbaşkanlığı seçimi daha yaşanıyor ülkemizde. Gündemi egemen sınıflar belirliyorlar. Özal mı, değil mi, sivil mi, asker mi tartışmalarının tozu dumanı arasında, seçilecek olan sanki diğerinden farklı bir işlev yüklenecek gibi bir hava yaratılmaya çalışılıyor.

Bu toz-duman arasında süreç halkın tamamen dışında tutulduğu bir biçimde yürüyor. Sürecin bu akışını bozup halkın kendi geleceği üzerinde belli bir önemi olan cumhurbaşkanlığı seçiminin gerçek yüzünü açığa çıkarmak gerekir. Cumhurbaşkanlığı kurumunun işlevi, işleyişi, cumhurbaşkanlığı seçiminde halkın iradesinin değil, Özal'ın da itiraf ettiği gibi başka güçlerin belirleyici olduğu ve bütün bunların da aslında düzenin işleyişinin gereği olduğu teşhir edilmelidir. Emekçi halk güçlerinin ağırlıklarını duyarabilecekleri, kendi geleceklari üzerinde belirleyici olabilecekleri ve bunun organlarını yaratabilecekleri ilişki ağları geliştirilmelidir.

Cezaevlerinden yükselen ses: İnsanlık onuru, işkenceyi yenecek. *Mehtap Yücel/SOKAK*

Cezaevlerinde terör bitmiyor

Aydın E Tipi Cezaevi'nde baskı ve işkence sürüyor. Tutuklu ve hükümlüler 50 günü aşkın süren açlık grevini sonuçlandırırken idare tarafından verilen sözlerin yerine getirilmediğini belirtiyorlar. Kamuoyunun açlık grevi boyunca gösterdiği duyarlılığı sürdürmesi, cezaevlerinde yaşanan baskının işkencenin gündemden düşürülmemesi, ortadan kaldırılması için mücadele edilmesi büyük önem taşıyor. İnsan hakları mücadelesi işçi ve emekçilerin mücadelesinin ayrılmaz bir parçası. Aydın E Tipi Cezaevi'ndeki tutuklu ve hükümlüler baskı ve işkenceyi şöyle dile getiriyorlar:

''Kazanılan haklar gaspedilemez.

Aydın E Tipi Cezaevi'nde verilen sözler yerine getirilsin.

İşkenceci yönetici ve gardiyanlar ile işkenceye aracılık yapan doktorlardan hesap sorulsun.

Açlık grevi sonuçlandırılırken yapılan pazarlıktan verilen sözlerin hiçbiri yerine getirilmemiştir. Üstelik, C.Başsavcısı ve cezaevi müdürleri bütün başvurularımıza karşın bizlerle görüşmemektedir.

Açlık grevinin 35. günü yapılan insanlık dışı bir sevkin ardından, Aydın E Tipi Cezaevi'nde zayıf bedenlerimiz üzerinde gerçekleştirilen işkenceler sonucu, Mehmet Yalçınkaya ve H. Hüsnü Eroğlu arkadaşlarımızı yitirdik. İşkenceler ve işkenceciler hakkında herhangi bir soruşturma açılmadığı gibi, işkenceci yönetici ve gardiyanlar halen Aydın E Tipi Cezaevi'nde görev yapmaktadır.

Bu nedenle can güvenliğimiz yoktur.

Direnerek kazandığımız ve en temel insan haklarından ve insanlık onurundan yoksun bir yaşantıya boyun eğmemiz isteniyor. Bunu asla kabullenmeyeceğiz.

Yoğun desteğini gördüğümüz demokratik kişi ve kuruluşlardan, basın yayın organlarından, yazar ve sanatçılardan teşekkürlerimizle birlikte duyarlılıklarını devam ettirmelerini istiyoruz.

Yitirdiğimiz arkadaşlarımızı mücadelemizle yaşatacağız.

İnsanlık onuru işkenceyi yenecek.

Aydın E Tipi Cezaevi'ndeki Devrimci Yol Davaları Hükümlü ve Tutuklular Adına
A. Kemal Bilginer

İdam cezaları otomatiğe bağlandı

Bakanlar Kurulu geçtiğimiz günlerde cezaevleri tüzüğünün ve Ceza Yasası'nda idam hükmü bulunan bazı maddelerin müebbet hapse çevrilmesini öngören bir taslak hazırladı. Tüzükteki değişiklikle cezaevlerindeki insanlık dışı uygulamaların katmerlenerek arttırıldığı gözlenirken idam cezasındaki indirimlerde **''devlet güvenliği''** ile ilgili maddelerin kapsam dışı bırakılması çift taraflı bir manevra olarak değerlendiriliyor. Cezaevleri tüzüğünde yeniden düzenlenen **kınama, ziyaretçi kabulünden men, mektup yazma ve alma hakkından mahrumiyet ve hücre cezalarını** gerektirecek hallerin kapsamı cezaevleri yönetimlerinin subjektif niyetlerini arttırarak devam ettirebilecekleri bir biçime sokuluyor.

Öte yandan yeniden(!) kanuna geçirilen **''sorgu sırasında sanığın yanında avukat bulundurulması''** maddesi ise zaten yasal bir hak olarak mevcut bulunuyordu. Ancak pratikteki uygulaması emniyetçe geçersiz kılınıyordu. Yani polis sorguya sanığın avukatını almıyordu. Varolan ''sabıkalı'' hukuk sisteminde bu maddenin ne konuda uygulanacağı merak konusu...

Hükümet cephesi son atılımıyla(!) siyasi suçlara yönelik ödünsüz tavrını sürdürürken Başbakan Özal, Strasbourg'taki Avrupa Konseyi toplantısında ''idam cezalarını kaldırdık'' diyebiliyordu. İdam cezalarının tamamen kalkması gibi bir durum sözkonusu olmadığı halde, Özal'ın bu yalanı ve diğer konulardaki (sözgelimi cezaevleri, işkence, insan hakları v.s.) açmazları toplantıya katılan Avrupalıları çok güldürdü.

Bu değişikliklerin bir başka yüzü de milletvekillerini mecliste el kaldırarak idam hükümlerini oylama zahmetinden kurtarmasıydı. Çünkü yeni tasarıyla mecliste iki yıllık süre içinde görüşülmeyen idam hükümleri otomatikman yerine getiriliyor. Böylece otomatiğe bağlanan idam cezaları meclisin ve yargının tasarrufunda kalıyor. Kimbilir belki de ülkedeki olası gelişmeler karşısında devreye sokulmak üzere...

Patronların hedefi

Baştarafı 1. sayfada

Türkiye'de her yıl ücret politikasının belirlenmesi gerektiğini'' söylüyor.

Tescilli işçi düşmanı Halit NARİN de niyetlerini şu sözcüklerle ifade ediyor: ''Toplu sözleşme sistemimizin gereği müzakerelerin taraf kuruluşlarla, **hatta en üst yetkili organlarca** yapılmasıdır. Bunun sonucunda serbest pazarlık yapmak Türk-İş'le TİSK'in görevi olmalı, hükümet ise bu görüşmelerde taraf değil, milli politikaların gereğini uygulayan tarafsız bir otorite olmalıdır.''

''Uyumlu bir ücret sağlamak'', ''Ücret dengesizliklerini gidermek'', ''Milli politikalar uygulamak'' gibi sözlerin altında patronların sınır tanımayan kâr hırsları bütün açıklığıyla sırıtıyor. 12 Eylül'ün kendilerine sunduğu bütün olanaklarla da doymayan patronlar, sömürülerini daha da artırmanın yollarını arıyorlar.

Patronlar, önlerine uzun vadeli hedef olarak işçi, işveren, hükümet kesimlerinden katılan kişilerin oluşturacağı bir üçlü konseyin kurulmasını hedefliyorlar. Bu üçlü konsey, her yıl için izlenecek ''milli'' politikayı belirleyecek. ''En üst yetkili organlar'' olarak T.İ.S.K. ile Türk-İş'te çizilen bu ''milli'' sınır içinde, sözleşme imzalayacaklar.

Azami ve asgari ücreti saptayacak olan bu üçlü konsey sendikaları da iyice işlevsizleştirecek. Üst sınırı ''milli'' bir şekilde belirlenecek olan sözleşmelerde, sendikaların işlevi büyük ölçüde ortadan kalkacak.

Bu planın uygulamaya geçmesi belli aşamalardan sonra mümkün olabilecek. Bu aşamalardan bir tanesi de bütün sosyal hakları önce tek kalem altında toplayıp, daha sonra ücretlere yedirmek. Nitekim, en son olarak Türk-İş ile hükümet arasında imzalanan ve 600.000 kamu işçisini kapsayan sözleşmede, sosyal haklar iki başlık altında toplanmıştı. Daha sonra, hükümetin açıkladığı ''ek zam''-la birlikte bütün sosyal haklar 94.000.-TL. olarak tek kalemde toplanmış oldu.

Yine patronların bu hedefe ulaşabilmeleri tek bir çatı altında yığılmış işçileri, tek bir konfederasyonu, ''güçlü'' sendikacılığı gerektirir. Pratikte bunun ifadelendirilmesi ''Türk-İş'te birlik'', ''güçlü sendika'' gibi sözcüklerle gerçekleşiyor. İşverenler gibi bazı sendikacılar da ağızlarından güçlü sendika sözünü düşürmüyorlar.

İşverenlerin ve devletin güdümündeki ''güçlü'' bir sendika da (Türk-İş'te) ''birleşmiş'' işçiler adına ''milli'' çerçevede imzalanacak sözleşmeler işverenlerin hayallerini süslemektedir.

İşçiler ise bu hayallerin kendileri için kâbus olduğunu kavramalıdırlar. Kısa vadeli birtakım suspayları önlerine uzatılsa bile uzun vadeli olarak kendilerini tam anlamıyla köleleştirecek tuzaklar hazırlandığını anlamalıdırlar. Bu kâbusu yaşamamak için, işverenlerin hayallerini sadece onların kafasında bırakmak için, şimdiden örgütlü güçlerini oluşturmak, varolanları pekiştirmek ve bu örgütlü güçleriyle gidişe müdahale etmek zorundadırlar.

...lopi'de "kurşun demokrasisi"

...rdin'in Silopi ilçesine bağlı Derebaşı ...akınlarındaki Cimsin tepesinde, 17 Ey...esi saat 02.00 sularında bir grup PKK ... ile karşılaşan güvenlik güçlerinin 'tes...çağrısına ateşle karşılık verilmesi üze...an çatışmada 9 terörist ölü olarak ele ...i'' biçiminde TV'den, basından kamu...duyurulan ''sıradan(!)'' bir haber. TV ...da dağda vurulmuş, üstlerinde roke...dan bombasına değin silahlarıyla gö... ''terörist''. Spikerin sesi silah sayısı... sayıda'' biçiminde veriyor. Her ak...'de göre göre kanıksadığımız türden ...er.

... hayır! Bu kez farklı. Köylüler olayın ...an cenazeleri almak için Silopi'ye ini... Silopi halkı da katılıyor onlara. Sayı...ine çıkıyor. ''Onlar pazara giden köy... diyorlar, ''can güvenliğimiz yok'' di... ''kahrolsun özel tim'' diyorlar.

...tim'in ateş açması üzerine de kendile...la korumaya çalışıyorlar. Süper Vali ...oğlu ''Onlar PKK'lı'' diyor. Sanki ... olmaları yapılanları haklı kılarmış gi...tanık gösteriyor. Tanıklar da yalanlı...per Vali'yi.

...teciler akın ediyor, Silopi'ye. SHP he...deriyor. ANAP'tan gönüllü bir heyet ...or. Başbakan demeç veriyor: ''İçimiz...cülük yapanlar var.''

...rülenlerden Sadun'un babası C.Beyan ... odunları, sebzeleri yüklenip yola çık...yden yeni çıkmıştık ki özel tim bizi dur... Bölgenin yabancısıyız diyen üsteğmen, ... gelip dün geceki çatışma yerini gös...edi. Oğlum Sadun'la birlikte 4 kişiyi ... İleride duran iki çobanı da beraberle...ötürdüler. 2 saat sonra silah sesleri du... Üsteğmen geldi, 'dokuzu bulduk' de...çiminde özetliyordu olayı.

...katlar yeniden otopsi istiyor, reddedi.... Cumhuriyet Savcılığı, soruşturma ...evsizlik veriyordu. Dosyayı anlaşılma...bir şekilde Valiliğe gönderiyordu. Çün...nurin Muhakemat Yasası böyle öngö...u.

...kez daha, bir kez daha bir olayın üze...l atılmak isteniyordu. Süper Vali ''9 sırt çantası''ndan söz edip ''Bunlar PKK'lı'' diyor. İlginçtir. TV'deki olayla ilgili görüntüye sırt çantası koymayı unutmuşlardı. Gözlerimizin içine baka baka yalan söyleniyor, ayda aldıkları 1 milyon lirayı haketmek ve TV'ye haber olmak için gereken ''dokuzu'' bulmak amacıyla rastgele seçilen köylü hunharca katlediliyor. Görevi kimlik tespiti değil, insan tedavi etmek olan bir doktor ''PKK'lı tedavi ettiği'' için 15 gün işkence görüyor, PKK'lı olduğunu itirafa zorlanıyor. Köylüye bok yediriliyor, PKK'lı sanılan çocuklar ''kaza'' ile vuruluyor...

Devletin resmî yayın organı TV ve olayları ''kınayan'' günlük basın cümle aralarında, ''PKK'lı ise katli vaciptir'' temasını işliyor sürekli. ''PKK'lı avı'' meşrulaştırılmak isteniyor. Devlet kendi kanunlarını, yargı sistemlerini ve hatta anayasasını hiçe sayıyor. PKK'lı olmak görüldüğü yerde ve hatta kuşku üzerine vurulmak demek. Mahkeme yok, avukat yok. Ceza, güvenlik güçlerince infaz edildikten sonra da faili meçhul ne kadar eylem varsa yükleniyor. Dikkatli bir izleyici, TV haberlerinde aynı eylemin her yeni katliamda, ''...'larına karıştıklarına tespit edildi'' biçiminde yenilendiğini görebilir rahatlıkla. Tüm bu katliamlara karşın ''silaha karşı silah kullandık'', ''güvenlik güçlerinin hayatı tehlikede'' gibi açıklamaların ardına sığınılıyor. Memurin Muhakemat Yasası devletin kendi savcısının dahi elini kolunu bağlıyor. Bu yasayla güvenlik güçleri idam mangası işlevi görüyor.

Bu, devletin açık savaş ilanıdır. Bir süre önce devletin, ordunun en etkili ve yetkili ağızlarının basına yansıyan ''görüşlerinde'' sık sık yinelenen ''iç savaş'' tespitleri de bunun bir göstergesi. Yapılan bu tespitler, hemen ardından gelen öldürmeleri meşru göstermek çabasının yanısıra kendi güçsüzlüklerinin de açık itirafıdır. Açık savaş koşullarında bile soykırımın hiçbir haklı gerekçesi yoktur.

Silopi özelinde yaşananlara geri dönersek, 18 Eylül günü devletin resmi yayın organı TV'de ''9 PKK'lı öldürüldü'' biçiminde verilen haber gazetelerde de aynı gün aynı biçimiyle yer aldı. Gelişen tepkiler üzerine günlük gazeteler, ''6'sı sıradan köylüydü'' biçimine sarıldı dört elle. Devletin resmi ağızları ve Süper Vali ''9'u da PKK'lıydı'' direttikçe, olaya duyarlılık gösteren milletvekilleri, gazeteciler, aydınlar ''6'sı sıradan köylüydü'' iddialarında ısrarlı oldular. Yani olayı savunanlarca yapılanın 9'da 6'sı suçtu. 9'da 3'ü ise meşru ve haklıydı neredeyse. ''Sıradan köylü öldürülürse'' ''vahşet'' tabiri kullananlar, ''PKK'lı ise katli vaciptir'' diyenlerle sonuçta buluşuyorlar. Bu tavır Kürt halkına girişilen soykırıma ''evet'' çıkartmaktır. Devletin artık asimilasyonun da ötesinde soykırıma dönüşen, öldürmeyi, yoketmeyi temel alan bu politikasına karşı çıkmayanlar ya da bilinçli veya bilinçsiz dolaylı biçimde savunanlar aynı politikaların hedefi olmaktan kurtulamayacaklardır.

Bütün işçiler doğudaki baskılarla kendi üzerlerindeki sömürünün kaynağının aynı olduğunu görmeli, bu bilinçle Kürt halkına karşı girişilen soykırıma karşı çıkmalıdır. Baskının her türüne karşı çıkmadan işçi sınıfı kendi kurtuluşunu da sağlayamaz.

İnşaat işçileri örgütleniyor

Yİ-TED kuruldu

Onlar inşaat işçileri. Amele, çırak, usta, taşaron. Binaları onlar yapıyor, şehirleri onlar kuruyor. Parklarda, kaldırımlarda onların alınteri var. Onlar binaları değil, taş taş üstüne koyarak yaşamı örüyorlar. Güvenlikleri yoktur inşaatlarda. Sağlıksız koşullarda iş ve can güvenceleri olmadan çalışırlar. Sendikaları ve sigortaları yoktur. İş kazalarında çoğu yaşamını yitirir. Bir kısmı sakat kalır.

Önlerinde dağ gibi duran sorunlarını çözmenin örgütlenmekten, birlik olmaktan geçtiğine inanan inşaat işçileri **Yİ-TED**'i (Tüm Yapı İşçileri ve Teknik Elemanları Yardımlaşma Derneği) kurdu. Ankara'da kurulan derneğin kurucuları **''Birlikten güç doğar, ya hep beraber ya hiç birimiz. Birlik olmak için birliğin ve mücadelenin aracını yaratmak gerekiyor. İşte Yİ-TED böyle bir sorumluluk ve görev bilinciyle ortaya çıktı''** diyorlar.

Genel kurullar işçilerin gündeminde

Ağırlıklı olarak sendikaların şube genel kurullarıyla, toplu işten çıkarmalarla ve ek zam talep ve eylemleriyle dolu bir yaz geçirdik.

Sendikaların sarı-uzlaşmacı, teslimiyetçi anlayışlarına karşı, 12 Eylül yasa(k)larını ağlama duvarı yapanların üzerlerine serpilmiş ölü toprağına karşı, **"bu yasalarla bir şey yapılamaz"** diyen **mücadele kaçaklarına** karşı dört bir yandan çıkış yolu arayan işçiler, sonunda çıkış yolunun kendi sınıf güçleri olduğunu görüyor ve çalıştığı işyerlerinde işyeri örgütlenmelerine sarılıyorlar.

Sendikaların içerisindeki **"muhalefet"** hareketleri canlanıyor, şube yönetimlerini almaya başlıyorlar. Fakat her anlayışın dilinde sakız olan **İşyeri Komite ve Konsey örgütlenmelerinden** farklı anlamlar çıkarılıyor, farklı içerikler yükleniyor. Bu nedenle eksik-doğru uygulamaya sokulan bu örgütlenmeler, değişik işyerlerinde birbirinden çok değişik **"muhalefet"** hareketleri olarak da ortaya çıkıyor.

Bu **"muhalefet"** hareketlerinin birçoğu, varolan sendikal yönetimlere olan işçi tepkilerini örgütleyerek, önlerindeki genel kurulları temel hedef alan bir özyapı taşıyorlar. Bu **"muhalefet"** adlı gelişmeler, sınıfın sendikal birliğini hedefleyen, işyerlerini temel alan sağlıklı-nitel örgütlenmelere dönüşmedikçe ve aralarındaki ilişki ve bağlar kurulmadıkça, gelen gideni aratır duruma gelecek ve bir süre sonra yine yeni **"muhalefet"**ler doğacaktır.

Sendikaların bölge şube ve genel merkez genel kurullarının yapılacağı önümüzdeki aylarda, genel kurulları sınıfın sendikal yapıyı yaratma yolunda bir geçiş aşaması olarak görülmelidir. İşyeri örgütlenmeleriyle genel kurullara müdahale edilmeli ve sendikal birliği yaratma mücadelesinin yolunu açmak olarak değerlendirilmelidir.

Özellikle sendikaların genel kurulları yaklaşırken, çeşitli ekonomistlere, sosyal siyasetçilere hazırlattırılan çalışma raporlarında, 12 Eylül'e çatılarak, değişik dönem işçi eylemleri sanki kendi kararlarıymış gibi sahiplenilerek uzlaşmacı-sarı sendika yöneticilerinin, genel kurullarda yönetime yeniden talep oldukları görülüyor.

Sınıf ve kitle sendikası anlayışı temelinde sendikal yapıyı yaratmayı amaçlayan işçi sınıfı, sendikaların genel merkez genel kurullarına, güçlerine göre müdahale ederek, devrimci sendikal birliğin yaratılması yolundaki mücadelenin önünü aşmalıdır. Bunun için işçiler dikkatlerini genel kurullar üzerine çevirirken; genel kurullara gönderecekleri delegeleri denetlemeli, genel kurul öncesi ve sonrası delegasyon üzerindeki denetleme mekanizmasını işletmelidirler.

Önümüzdeki aylarda genel merkez merkez kurulları yapılacak sendikalar ve tarihleri şunlar:

Yol-İş	13-15 Ekim
Basın-İş	14-15 Ekim
Harb-İş	26-28 Ekim
Türk-Metal	27-29 Ekim
Teksif	3-5 Kasım
Hava-İş	4-5 Kasım
Ağaç-İş	4-5 Kasım
Tarım-İş	11-12 Kasım
Likat-İş	17-19 Kasım
Türk-İş	11-17 Aralık
Petrol-İş	13-15 Ekim
Tes-İş	20-22 Ekim
Demiryol-İş	27-29 Ekim
Şeker-İş	2-5 Kasım
Belediye-İş	3-5 Kasım
Tez Koop-İş	4-5 Kasım
Sağlık-İş	11-12 Kasım
Tek Gıda-İş	17-19 Kasım
Maden-İş	17-19 Kasım

Denizli Cam

İşveren-sendika işbirliği

Türkiye'nin cam ihracatında önemli bir yeri olan Denizli Cam'da işveren **"görülen lüzum"** gerekçesiyle daha önce sendika temsilcisi ve grev komitesinde yer alan 6 işçiyi işten çıkardı.

Fabrika önce işçi kuruluşu olarak kuruldu. Sonra **DESİYAB**'ın eline geçti. İşyerinde 800 civarında işçi çalışmakta olup, **Çimse-İş** Sendikası örgütlü. Sendika örgütlendiğinde işçiler temsilcilerini seçimle belirlemişlerdi. 1988 yılındaki **T.İ.S.** görüşmelerine bu temsilciler katılmışlardı. Anlaşma sağlanamayınca grev kararı alındı; grevi işçilerin seçtiği grev komitesi yürüttü. Sınıf ve kitle sendikası anlayışını benimseyen temsilciler tecrübesiz olmalarına rağmen 26 gün süren grev sonunda önemli bazı hakları aldılar.

Toplu iş sözleşmesi sonrası işçilerin sendika şubesi oluşturulması istemleri başladı. Sendika-işveren işbirliği o günden sonra daha da arttı. Önce **Çimse-İş** Genel Başkanı **Tamer ERALAN** okuldan arkadaşı fabrika müdürü **Yalçın AKŞAHİN**'i telefonla arayarak eskiden sendikacılık yapmış **Tuncer AYDIN**'ı fabrikaya aldırdı. Önce baştemsilci ve temsilcileri görevden aldılar. Yerlerine işverenin belirlediği işçiler atandı. Bu arada şube yönetimine işverenin tesbit ettiği işçileri atadı. **Tuncer AYDIN** da şube kurucu başkanlığına getirildi.

İlerdeki seçimlerde sınıf ve kitle sendikası anlayışını savunan işçilerin yönetime gelmelerini engellemek için işçilerin önderi durumundaki 6 işçiyi işten attılar. İşyerindeki diğer işçilere de gözdağı verilmek istendi. Bu işten atılmalar karşısında **Çimse-İş** Sendikası'ndan hiçbir ses çıkmadı.

İşçilerin, işyeri temelinde örgütlenememesi nedeniyle tekrar işe alınmalar gerçekleşemedi. İşyeri komiteleri düzeyinde örgütselliğin bulunmaması gerek sendika, gerekse işveren tarafından kullanılmıştı.

Görülüyor ki işveren ve sendika elele vererek son toplu sözleşme ve grev sürecinde gözüne kestirdiği işçi önderlerini işten atarak önümüzdeki toplu sözleşme dönemi için **"dikensiz gül bahçesi"** yaratmaya çalışıyorlar.

Ancak bu oyunun işçilerce bozulması acil bir görevdir. İşyeri temelli örgütlülükleri yaratarak, atılan arkadaşlarını geri almaya çaba göstererek ve aralarından yeni önderler çıkararak bu işbirliğini bozmak gerekmektedir.

Tes-İş Genel Kurulu'nda yüksek gerilim

Enerji işçilerinin kendi sendikalarının politikalarını belirleyip sınıfın ... cek mücadelesinin yolunu açacak kararları alması bekleniyor ve hatb... rından santrallere kadar tüm çalışanların dikkatlerinin Genel Kurul'a ... rildiği açıkça görülüyor.

Tes-İş Genel Kurulu 20-21-22 Ekim günleri yapılıyor. Şube genel kurullarında yaşanan hareketliliğin Genel Merkez Genel Kurulu'na taşınacağı gözüküyor.

Türk-İş Genel Kurulu sonucunu belirleyici sendikalar içinde gösterilen Tes-İş'in bu Genel Kurulu'nun bu nedenle de önem taşıdığı görülüyor. Zira yılların suskunluğunu atan enerji işçilerinin seslerini Genel Kurul'da yükseltmeleri, Türk-İş üzerine hesaplar yapanların oyununu bozabilir.

Çok güzel bir baskıyla ve geçilen dönemlerin aksine farklı içerikle hazırlanan Çalışma Raporları dağıtıldı. İşçilerden 'sınıf' olarak söz etme becerisi gösteren, 12 Eylül ve onun uzantısı iktidarların sınıfa saldırılarını dile getirip yeren rapor, yönetimin bir korkusunun da göstergesi oluyor. Bu rapor birkaç kişinin belirleyici olduğu Genel Kurulların son bulacağının da göstergesi.

Raporun canalıcı bir noktası var. Yönetim, 12 Eylül 1980'den bu yana Türk-İş ve bağlı sendikaların suskunluğunun nedenini "ülkesini seven Ekmek, Barış, Özgürlük sloganını ön plana çıkaran işçilerin özverisi" olarak göstermektedir. Raporun tümünde 12 Eylül'ün getirdiklerini yeren, iktidarların işçi düşmanlığından söz eden yönetimin, özverinin; "kimin için özveri" olduğu sorusuna cevabı Genel Kurul'da vermesi gerekecek.

Tes-İş Genel Kurulu'na giderken düzenlenen Başkanlar Kurulu toplantısında yöneticilerin, çağrıldığı başkanlara sormadan Komisyonlar oluşturması da hareketliliğin göstergesi. Zira Nisan-Mayıs eylemleri ile yükselen işçi mücadelesinin yönetimleri sarsacaktır. Şube genel kurullarında kendini gösteren bu davranışlar şimdi Merkez Yönetimi hedefliyor. İşçiler kendi sendikalarında 'kendilerinin söz ve karar sahibi olması' ilkesini hayata geçirmekte kararlılar. Böyle olunca yönetim bir yandan Çalışma Raporu ile kendini affettirmeye çalışırken, diğer yandan Genel Kurul'a yönelik çalışmaların tümünün kendi kontrolundan çıkmasını istemiyor.

Şimdi gözler işçilerin adına Ge... giden şube yönetim ve delegelerin... rini yerine getirip getiremeyeceğine... durumda. Şube genel kurullarını ... den yana çevirmek için her türlü ... den bırakmayan Merkez Yöneticiler... sap sorulması gerekmektedir. İşçi... tığı işyerlerini özel yerli-yabancı p... peşken çekenlere karşı tavır almaya... lerden hesap sorulması gerekmekte... ji üretiminden iletilmesine kadar tü... ronlara devredenlerin enerji işçiler... ceği üzerine tek somut adım atma... nedeni sorulmalı. Enerji işçisine, ... alabilmesi için grev hakkını kullan... gelleyenlerin aynı işyerlerini yerli-ya... ronlara satmalarına sessiz kalanlar... sorulmalı. İşçileri "düşman-tehlik... rek grev hakkı vermeyenlerin ya... sermayedarları nasıl dost-güvenilir ... nün hesabı sorulmalı. Enerji işçisin... tirilmelerle geleceği karartılırken iş... datlarıyla maaşlarını 2-3 milyon lira... maya çalışanlardan hesap sorulmalı ... raporlarında "demokratik bir Türk... yenlerin, sendikal demokrasiyi yerle... şubelerin genel kurul ve yönetimler... meye çalışmalarının hesabı sorulma... huriyet'in kurulduğundan bu yana ... ride bulunan işçilerin, 12 Eylül ve so... ları gasbedilirken, 'özveri' diyerek ... dan hesap sorulmalı. Toplu iş sözleş... rüşmelerinde en güçlü eylemleri ile ... leye giren enerji işçilerinin kararlılığı... için "eylemleri durdurun" diyen yö... den hesap sorulmalı.

Enerji işçilerinin kendi sendikala... litikalarını belirleyip sınıfın geleceği... lesinin yolunu açacak kararları alma... niyor ve hatboylarından santrallere ... çalışanların dikkatlerinin Genel Ku... rildiği açıkça görülüyor.

İşçilerin Sesi'ne

Özel sektör ve sendika ağalığı

Karadeniz bölgesinde en çok işçi sayısına sahip olan Tek Gıda-İş Sendikası genel kurulu yaklaşırken yine yeni oyunlar sergileniyor. Bizler; Akfa, Karçay, Dosan Çay Fabrikaları'nda çalışan işçiler, birçok vaadlerle sendika üyesi yapıldık. Ancak özel sektörde -diğer kurumlardan farklı olarak- çalışma alanlarımızda şube olma olanağı olmadığı için delege ve işçi temsilcisi seçebilmeden öte bir bağlayıcı yanımız yok. Ne bölgemizdeki diğer şubelerle bir bağımız ne de taleplerimizi dile getirecek bir organımız var. Yalnızca aidatı sendika adına maaşımızdan kesilmek gibi bir bağımız(!) var.

Oysa dün, bizlere her türlü vaadde bulunan sendika ağaları bugün yüzümüze bile bakmıyorlar. Bunun en açık nedeni ise direkt olarak ildeki sendika şubesinin seçiminde bir rolümüzün olmaması.

Ancak biz işçiler kendi yarattığımız "işçi sorunları komitesi" ile Rize Sendika Başkanlık binasını işgal edip ancak sorunlarımızı dile getirmeye çalıştık. Beraberimizde Hürriyet ve Cumhuriyet muhabirleri de vardı. Ancak bu olay basında tek satır yeralmadı. Tek Gıda-İş Sendika Başkanı bizi yasadışılıkla suçladı. Biz de "buraya günümüze kadar bize vaad edilen ve özde bir insanın yaşamında vazgeçilmez hakları olan ekonomik ve demokratik haklarımızı istemeye ve almaya geldik" dedik. "Bu konuda kararlıyız, bunları almadan çıkmayacağız" dedik. Özel sektörde çalışma koşullarından ve işçilere günümüz sendikalarının ve orada yoğunlaşan temsilcilerin sorunlarımıza sahip çıkmadığını; özellikle bazı özel sözleşmelerde işverenin lehine kararların alındığını dile getirdik. "Sendika sözleşmesinde 'her ayın 7'sinde işçi ücretlerinin ödenmesi zorunludur' denmektedir. Ayın 20'si olmasına rağmen 'para bitti' gerekçesiyle ücretlerimiz ödenmedi" dediğimizde yanıt olarak "birçok özel sektör iflasın eşiğinde, ondan ödeme yapılmıyor" denmesi Tek Gıda-İş Sendikası'ndaki işverenin ağzıyla konuşma alışkanlığının bir kez daha ortaya çıkmasıydı. Oysa biz biliyoruz ki çay işletmeleri yüzde 150 kâr getiren işletmelerdir. Üreticiden ham maddesi bedava, işçiden iş gücü bedava ve sonuç yine iflas(!) deniyor. Özel sektörde çalışan işçiler olarak kendi sorunlarımızı tartışıp, sözcülerimiz olacak bir sendikal anlayışı ve temsilcilerimizin yaratılması mücadelesine girdik. Her ne kadar oy kullanma, seçme ve seçilme hakkımız olmasa da bize yakın işçi arkadaşlarımızın bu doğrultuda müdahaleleriyle Rize Tek Gıda-İş Sendika yönetimini değiştirip söz ve karar sahibi olacağımız bir sendikal anlayış getirilmesini acil görevimiz olarak görüyoruz. Bu doğrultuda diyoruz ki;

Özel sektörlerde şube açılmalı ve bu şubelerin merkezi temsilcilerinin yaratılması sağlanmalıdır. Önümüzdeki Ocak ayında özel sektörlerde temsilci arkadaşların ve tüm işçilerin onayına sunulacak bir sözleşme taslağı oluşturulmalıdır.

Patronların kârlarına kâr katan işçiler olarak bizde artık bulunduğumuz alanlarda kendi öz örgütlenmelerimize giden tüm yolları kararlı bir biçimde katedeceğiz ve bunun ilk adımı olarak -her ne kadar hakkımız olmasa da- Rize Tek Gıda-İş Şubesi'ndeki sendika ağaları işçilerin ve temsilcilerin kararlı tavrı karşısında yok olacaklardır.

• *Nisan eylemliliklerinin öncülüğünü yapan Gölcük tersane işçileri...*

Eski yönetim "onaylandı"

Nisan eylemlerinin öncülüğünü yapan ve aynı zamanda sendikaya karşı da tavır geliştiren, eşleri ve çocuklarıyla yaptıkları görkemli eylemlerle dikkatleri üzerlerine çeken Gölcük Tersane işçilerinin üyesi olduğu, Harb-İş Kocaeli şube kongresi Gölcük'te yapıldı. 180 delegenin çoğunluk oyunu alan **İzzet Çetin başkanlığında, Bekir Yurdagül, Abdülkadir Çay, Cemil Şimşek** ve **Ahmet Kasımoğlu**'dan oluşan eski yönetim yeniden seçildi.

Kongrede bir işçinin ölümü halinde ücretlerden 1000 TL'lık kesinti yapılmasına ilişkin verilen teklif kabul edilirken, konuşmalarda sık sık "grev hakkı" tanınması istendi. Delegeler bu hakkın elde edilmesi için "mücadele" çağrısı yaptılar. Askerî bir işyerinde çalışmanın getirdiği özgün sorunları dile getiren delegeler, **"Bizim mesleğimiz askerlik değil, işçiliktir"** dediler.

Divan başkanlığına lehte ya da aleyhte hiç oy almadan yapan Harb-İş Genel Başkanı Kenan Durukan konuşmacıların eleştiri hedefiydi. Kıbrıslı sendikacılardan, milletvekillerine kadar zengin bir konuk kitlesinin izlediği kongrede söz alan Kenan Durukan, eleştirilere yanıt niteliğindeki konuşmasıyla büyük alkış aldı. Bir delegenin Kenan Durukan'a hitaben **"...12 Eylül'de Konseyi telgrafla kutlayanlar arasında ilk sıradaydı"** biçimindeki sözlerine **"inanın doğru değil"** demekle yetindi. Nisan eylemlilikleri sırasında kürsüden indirilerek konuşturulmayan Kenan Durukan'ın aldığı alkış, hele ki Türk-İş kongresinin yaklaştığı bir sırada son derece ilgi çekici bir nokta.

Şube yönetiminin anlayışına ilişkin muhalefetlerin olduğu da kimi delegelerin konuşmalarından anlaşılmakla birlikte, bu muhalefetin sistemli ve örgütlü olmadığı da açıkça görülüyordu. Yönetime **"kazanılamayacağını bile bile ama yönetimle farklılığı vurgulamak için"** iki adayın çıkması ve 180 delegeden en fazla 22'sinin oyunu alması da bu durumun göstergesi. Muhalefetin sadece kongre günü, kongre salonunda yapılmasının yanlışlığı ve eksikliği yaşandı.

Tes-İş'te Bizans oyun...

120.000 üyeli ve enerji işkolund... bulunan Tes-İş'te şube kongreleri ... mak üzere. Ancak, yapılan her şube... sinde Tes-İş genel merkez yönetim... rın şubelerde destekledikleri kişi... kongrelerinde işçilerden yükselen, ... le sendikal anlayışına sahip muhale... şı, türlü oyunlar içerisinde girmek...

Tes-İş şubelerinde eski yönetimler... larını koruyabilmek için, TEK ve D... rini bölmeye çalışmakta, işçilerin bi... rarak yönetime tekrar gelebilmenin ... ne girmekteler. İşçilerin birliktelikle... madıkları noktalarda ise, genel mer... reye girmektedir.

Tes-İş'te bu oyunların son örneği ... bakır ve Trabzon şubelerinde yaşa... İş genel başkanı; Faruk BARUT Tra... be kongresinde; **"buraya, bu yöne... da bir yönetim gelirse, ben bu şube... rım"** şeklindeki tehditleriyle, kong... dahale edebilmektedir.

Bu tehditler de Tes-İş yönetimin... mazsa, işçileri yeni oyunlar bekle... yarbakır ve Trabzon şubelerinde ... kaybeden eski yönetim yanlıları, fa... porlarının kongreden onbeş gün önc... madığı gerekçesiyle, kongrelerin ip... miyle, Ankara 1. ve 6. iş mahkemel... va açmışlardır. Davayı izlemek ve ... sahip çıkmak için Diyarbakır ve Tra... otobüslerle Ankara'ya gelen, yaklaş... şilik işçi grubu, önce iş mahkeme... sonrada Tes-İş genel merkezine gid... İş mahkemesi koridorlarında dolaş... lık işçi grubu, karşı taraf avukatına, ... nel merkez avukatının yardımcı old... rerek öfkeleniyorlardı. Görüştüğü... şunları söylüyorlardı; "Eski başkan, ... süzlük yaptım, faaliyet raporunu z... dağıtmadım diyerek, seçimlerin ipt... niden yapılmasını istiyor. Usulsüzlü... bunu kendileri yapmışlardır. Kaldı ... lar, çok daha önceden herkese dağ... Biz sendika ağalarına ve onların o... karşı, sendikamıza sahip çıkacağız. ... zafer, genel merkez destekli sarı sen... rın değil, sınıf ve kitle sendikası... olanların olacaktır."

Eski yönetimlerin genel merkez... açtıkları davalar sonucunda Diyarb... kongresinin iptaline ilişkin dava iş ... görülecek. Genel Merkez yönetim... rin seçtiği şube temsilcilerinin ge... genel kuruluna katılmasını önleme... çabaları boşa çıktı. Trabzon'da işt... va, davayı aşmış görünen kişinin g... let vermiş olduğu avukata bu özel d... gili vekâlet vermemiş olmaması... dâvâ düştü.

TEK parça parça

Baştarafı 1. sayfada

yürürlüğe girmiş, İstanbul, Bakanlar Kurulu'nun belirlediği bu bölgelerin dışında tutulmuştu.

Ancak 24 Ağustos '89'da İstanbul Anadolu Bölgesi, Sabri Artam'ın sahibi olduğu AKTAŞ AŞ'ye devredildi. Yaptıkları "gaf"ın farkına 13 gün sonra varabilen "yetkililer" bunun da kolayını buldular: İkinci bir Bakanlar Kurulu kararıyla İstanbul Anadolu yakası da daha önce belirlenmiş bölgelere dahil edildi. 6 Eylül'de alınan bu kararın hemen ertesinde (7 Eylül) TEK İstanbul Anadolu Bölgesi'nin Sabri Artam'ın sahibi olduğu AKTAŞ AŞ'ye devredildiği Resmî Gazete'de yayınlanıyordu. Sabri Artam bu bölgeyi TEK'ten daha önceki alacaklarına **"mahsuben"** hemen hemen bedavaya almış oluyordu. 30 yıl için 45 milyar liraya...

TEK'in yerli-yabancı şirketlere devredilmesi siyasal iktidarın işçi düşmanı yüzünü bir kez daha açığa çıkardı. Ülke açısından stratejik bir öneme sahip olduğu gerekçesiyle grev yasağı kapsamına alınan TEK parça parça elden çıkarılıyor.

Üretiminden iletimine ve dağıtımına dek işçilerin yarattığı dev bir kurum TEK. Üretilen elektrik enerjisi, insan yaşamında ve bir sanayi girdisi olarak ekonomik yaşamında onsuz olunamaz öneme sahip.

TEK işkolunda, stratejik görülerek grev yasağı uygulanıyor. Çünkü şalterlerin indirilmesiyle hayatın duracağı biliniyor. Kuşkusuz bundan da en çok kamu ve özel sektör işverenleri etkilenecek. Bu açıdan siyasal iktidar, işçilerin grev hakkını yasaklayarak, TEK işçilerini ülke ekonomisi için "tehlikeli" ve "düşman" ilan etmektedir.

Emek ve alınteriyle, canları pahasına TEK'i yaratan enerji işçileridir. Ve TEK, enerji işçilerinin gerçek malıdır. Grev haklarını yasaklayarak, işçileri azgınca sömürüye karşı savunmasız bırakan siyasal iktidar, şimdi de savunmasız bıraktığı işyerlerini patronlara para akıtan kaynaklar olarak ikram ediyor. Unutmamak gerek. Hayatı üreten işçi sınıfıdır, hayatı durduracak güç de ondadır.

Şimdi yapılması gereken bu gücü devreye sokmak, işçiyi düşman gören bir tavra karşı sınıf bilimiyle yoğrulmuş bir mücadeleye girmektir. Çünkü egemen sınıf ve siyasal iktidarın her uygulaması, işçi sınıfını biraz daha fazla sömürebilmek içindir.

Bu keyfi uygulamalara TEK işçileri işyeri örgütlülükleri temelinde yükseltecekleri mücadeleleri ve üretimden gelen güçleriyle cevap vermelidirler.

Tüm taktikler **"stratejiler"** işçileri daha fazla sömürmenin, daha çok kâr yapmanın yollarını aramak olan bu zorbalara ve onların keyfi uygulamalarına karşı cevap işçilerin ortak mücadeleleriyle verilmelidir.

obil-İş'in 11. Kongresi yaklaşıyor

ynası iştir kişinin, lafa bakılmaz

vcut uzlaşmacı, teslimiyetçi anlayışın yerine sınıf temelinde ıücadele anlayışını savunan Otomobil-İş işçileri, metal işçi- doğru önderlik yapabilecek bir Otomobil-İş yaratmanın mü- esini veriyor.

ıobil-İş Sendikası'nın 11. Kongresi 20- Ekim tarihlerinde yapılacak. Sadece bil-İş üyesi işçiler açısından değil, bü- işçi sınıfı açısından önem taşıyor bu . Farklı sendikal anlayışlar arasındaki cadeleye sahne olacak olan bu kong- çok tartışılacak konulardan birisi de Otomobil-İş yönetiminin Çelik-İş yö- le masa başında yürüttükleri birlik pa- ın belli bir uzlaşmayla sonuçlanmış ol- öneticilerin bu konudaki dayatmala- tmasının nedeni. Çelik-İş'le birlik ger- kten sonra ise Türk-İş'e katılma gün- elecek. Şevket Yılmaz'ın kendi koltu- z diken Türk-Metal Başkanı Musta- k'e karşı Türk-İş içinde metalurji iş- % 20'sini toplayan böyle bir sendi- nesi, beraberinde Türk-İş'in kapıları- masını da getiriyor.

udan Otomobil-İş'in varlığıyla ilgili rın alınacağı 11. Kongre yaklaşırken, ye yönelik çalışmalar da hızlanmış du- Yönetimi elinde bulunduran anlayış, oyunca pratikte tam tersini sergiledi- ve kitle sendikal anlayışını bugünler- den düşürmüyor. Buna karşılık, Oto- 's'in pratiğinin gerçek anlamda sınıf ve dikası anlayışıyla bağdaşmadığını gö- ıun rahatsızlığını hisseden ve şimdiye yönetimin izlemiş olduğu uzlaşmacı, etçi anlayışın yerine sınıf temelinde bir le anlayışını savunan Otomobil-İş iş- muhalefet'' adı altında metal işçileri- u önderlik yapabilecek bir Otomobil- manın mücadelesini veriyorlar.

mobil-İş muhalefeti'' yayınladığı bir e sendikal anlayışını, çeşitli konular- rüşlerini açıkladı.

mizin emperyalizme bağımlılığından lanan çeşitli sorunların başta işçi sını- k üzere emekçi kesimlerin sırtına yük- ye çalışıldığını belirten ''muhalefet'' mun işçi ve emekçilerin yaşam koşul- abildiğine bütünleştirdiğini söylüyor. sınıfların bu durumda, toplumsal ları önlemek amacıyla halkı örgütsüz aya, varolan örgütleri de cendere altı- ya çalıştığı *hatırlatılarak*, keskinleşe- n sınıf mücadelesinde işçi sınıfının ve ji işçilerinin büyük sorumluluklarla arşıya olduğu söyleniyor. Ve bütün n sonucunda ''muhalefet'', yapılma- enin sınıf ve kitle sendikal anlayışı il- n yaşama geçirildiği bir Otomobil-İş ak olduğunu söylüyor.

KALAR SINIF VE ÖRGÜTLERİDİR

ikaları sınıf ve kitle örgütü olarak ta- an ''muhalefet'' bu tanımıyla sendika- ece yığın örgütü olarak bakan Otomo- önetiminden oldukça ileri bir noktayı diyor. Sendikaların kitle niteliğini din, , cinsiyet ayrımı yapmadan bütün iş- ünyelerinde toplamalarıyla, sınıf nite- e bünyesinde topladığı işçilere sınıf bi- aktarmasıyla, sorunlara bakışının işçi ilimi doğrultusunda olmasıyla açıklı-

ca bazı başlıklar altında toplarsak ta- i şöyle belirtiyor ''muhalefet'': sendi- iyetlerdeki mevcut yasal sınırların kal- sı, özgür sendikalaşma, özgür toplu e ve sınırsız grev hakkı, 1 Mayıs'ın işçi n mücadele, birlik, dayanışma günü kabul edilmesi, 40 saatlik iş haftası, işçi a ilişkin önlemlerin alınması v.b.

aleplerle birlikte amaçlarını daha iyi ya- şullarını sağlamak, bilimsel düşünce ve ış kurallarını yaymak, insan haklarını nak, toplumsal konularda diğer de- ik kitle örgütleriyle birlikte hareket et- mperyalizme ve savaş kışkırtıcılığına nücadele etmek, işçi sağlığı için etkin lerde bulunmak, işsizleri manevi üye- l etmek ve üyelerin kültür düzeyini art- vb. şeklinde açıklıyor.

aleplerin, amaçların pratiğe geçirilme- nda izlenecek çalışma yöntemi konu- en geniş demokrasiyi, işçilerin söz ve ahipliğini savunan ''muhalefet'', de- tik merkeziyetçilik kavramını da içini nadan, eleştiri-özeleştiri ve ikna olarak yor.

tlenme çalışmalarının önemi vurgula- sendikanın fabrika temelinde işyeri ko- i örgütlenmesi üzerinde yükselmesi ge- i savunuluyor.

u iş sözleşmelerinin her aşamasında iş- belirleyiciliğini savunan ''muhalefet'', nelerin 1 yıllık olmasını ve seyyanen lebini yükseltiyor.

ikal eğitim konusunda işçi sınıfı bili- loğrultusunda sürekli ve yaygın bir eği- sendikanın gelirinin en az % 10'unun ayrılmasının zorunluluğunu belirtiyor.

K, AŞAĞIDAN VE MÜCADELE E GERÇEKLEŞECEKTİR

grede en çok tartışılacak olan birlik ko- da ''muhalefet''; birliğin yukarıdan gi- rle değil, aşağıdan, mücadele içinde leşeceğini savunuyor. Bunun için de sı gereken ilk adımın Otomobil-İş'in iç enmesini geliştirmek, nitelikleştirmek olduğunu söylüyor.

''Bizler buraya kadar sendikal ilkeler ve sendikamızda yaşama geçirmeyi hedeflediğimiz doğrulara ilişkin görüşlerimizi açmaya çalıştık. Bugün sendikamız yönetiminde bulunan ekonomist, reformist, pasifist, uzlaşmacı, teslimiyetçi ve tasfiyeci anlayışlar bizim bu görüşlerimizi her ne kadar kabul ediyor görünüyor ise de, özünde bu görüşlerin yaşama geçmesi için hiçbir çaba harcamamışlardır'' denilerek Otomobil-İş yönetiminin gerçek yüzü açığa çıkartılıyor.

OTOMOBİL-İŞ YÖNETİMİNİN ŞİMDİ SÖYLEDİKLERİYLE, ŞU ANA KADAR YAPTIKLARI ÇELİŞİYOR

Gerçekten de Otomobil-İş yönetiminin Kongreye yönelik olarak dağıttığı metinde birçok doğru şeyin savunusuna rastlamak mümkün. Ama ''aynası iştir kişinin, lafa bakılmaz.''

Yönetimin hazırladığı metinde sık sık Demokratik Sınıf ve Kitle Sendikacılığı sözleri geçiyor. Sınıf ve Kitle sendikasının tanımı itibariyle zaten demokratik bir işleyişe sahip olduğu gerçeğini inkâr anlamına gelen bu sözler, aynı zamanda yönetimin uygulamada demokratik bir işleyişi, sınıf ve kitle sendikası anlayışının gereklerini yerine getirmediğini de itiraf etmesi demek oluyor.

Bu metinde üzerinde en çok durulan konu, tabii ki birlik konusu. Ve burada en çok dikkat çeken nokta da bunca laf kalabalığı yapılmasına rağmen, birliğin nasıl gerçekleşeceği, hangi mücadele ve örgütlenme anlayışı etrafında birleşileceği gibi can alıcı konularda hiçbir açıklık getirilmemesi.

İşçilerin fazla sayıda sendikalara üye olduğu ve bunun da bölünmüşlüğü ifade ettiği gerçeğini çarpıtarak sunan yönetim, birlikten sadece işçilerin aynı sendikal çatı altına toplanmasını anlıyor. Tabii ki birliğe bu bakış ''Sendika nedir?'' sorusuna verilen yanıttan kaynaklanıyor. Bol bol ''demokratik'' sınıf ve kitle sendikası lafı edilmesine rağmen, özünde sendikaların sınıfsal yönü gözardı edilerek, kitle olan yönü ön plana çıkarılıyor, sendikalara yığın örgütü gözüyle bakılıyor.

ÇELİK-İŞ'LE BİRLİĞİ SAVUNAN YÖNETİM, DEMİR-ÇELİK GREVCİLERİNE DESTEK EYLEMLERİ YAPILMASI ÖNERİLERİNİ ÜYELERİNİ HABERDAR BİLE ETMEDEN REDDETTİ

Birliğin işçilerin bilinçli çabasının ürünü olacağını söyleyen Otomobil-İş yönetimi eğer bu düşüncesinde samimiyse birliğin gerçekleşmesi uğrunda Çelik-İş ve Özdemir-İş yöneticileriyle yaptığı koltuk pazarlığı konusunda niye işçileri bilinçlendirmiyor? Niye birliğin kendi yaptıkları gibi yukarıdan ve masabaşı pazarlıklarıyla mı yoksa ''muhalefet''in savunduğu gibi aşağıdan ve mücadele içinde mi gerçekleşeceği konusunda net olarak tavır belirtmiyorlar?

MESS'e karşı diğer sendikalara ortak davranış önerisi yaptığını ilen etmekle övünenler MESS'in dayattığı grup sözleşmesini işçilerin onayına sunmadıkları, işçilere rağmen imzaladıkları gerçeğini ne çabuk unutuyorlar? ''Örgütsel birlik tek birlik biçimi değildir'' diyen yönetim, mücadele birliğini sağlamak için şimdiye kadar hangi somut adımı attı? ''Sendikalar üyelerini gelişmelerden sıcağı sıcağına haberdar etmekle, sendikayla ilgili her türlü kararın hazırlanması ve alınmasına, kararın uygulanıp uygulanmadığının denetlenmesine özendirmekle yükümlüdür'' diyorlar. Çelik-İş'le pek çok formülde birleşmenin mümkün olduğunu söylüyorlar. Fakat, İstanbul'da 17 şubenin yaptığı toplantıda Demir-Çelik grevini desteklemek için getirilen 1 saatlik iş bırakma önerisini reddederken, daha sonra getirilen ortak bir metnin iş saatinde okunması önerisine ''işçilerimizin bilinci o kadar gelişkin değil, biz bunu ancak yemek saatlerinde yapabiliriz'' cevabını verirken ve üstelik bunu da yapmazken, birleşmeyi düşündükleri Çelik-İş'e üye işçilerle mücadele birliğini mi geliştiriyorlardı, yoksa kendi pasifistliklerini mi sergiliyorlardı? Getirilen önerileri ve kendi verdikleri cevapları, alınan ve kendilerinin de katıldığı fakat uygulamadığı kararları işçilerin sormasına rağmen ''öyle bir karar yok'' derken üyelerini gelişmelerden sıcağı sıcağına haberdar mı etmiş oluyorlardı, yoksa sendikal demokrasi, işçilerin söz ve karar hakkı gibi ilkeleri sadece lafta benimsediklerini mi itiraf ediyorlardı?

YÖNETİM, İŞÇİLERİ BİLİNÇSİZLİĞE VE ÖRGÜTSÜZLÜĞE TERKETTİ

''İşçilerin bilinçlerinin düşük olduğunu'' öne sürerek önerilen eylemleri reddedenler, eğitimin önemi üzerine bir sürü gevezelik yapmalarına rağmen yönetimde oldukları halde eğitim konusunda bir şey yapmamış olmalarını nasıl açıklıyorlar.

Yeni işyerlerinde örgütlenmenin ''yasal, idari ve polisiye baskılarla tıkandığını'', bu yüzden de ''örgütlenmede temel politika olarak birliğin hedeflenmesi gerektiğini'' söylemek nasıl bir örgütlenme anlayışıdır? Bu, ''ben bu işi yapamıyorum'' demek değil midir?

Böylesi bir ''örgütlenme'' anlayışı Erdemir'de işçileri Türk-Metal'de, Demir-Çelik işvereniyle, siyasi iktidarla yalnız bırakıp kaçmanın, Netaş gibi bir işyerindeki kazanılmış mevzilerin elden kaçırılıp bütün sınıfa yılgınlığın yayılmasına izin vermenin, Trakya Döküm'de 400 civarında işçinin işten atılmasının arkasında yatan nedendir. Sınıfı örgütsüzlüğe veya uzlaşmacı-faşist anlayışlara karşı yalnız bırakmanın teorisidir.

Otomobil-İş'in ''günümüz sendikal hareketi içinde nicel gücünün çok üstünde saygın bir yer edinme başarısını gösterebildiğini'' söyleyenler 1 Mayıs günü işçileri, alanlara çağırıp daha sonra sendikalarındaki koltuklarından polisin işçilere saldırısını seyredenlerle aynı kişilerdir. İşçiler ek zam için işyeri temelindeki örgütlenmeleriyle ve Otomobil-İş yönetimine rağmen eyleme girerken, ''ek zam olayı bütün işçilerin gündemine girmedikçe Otomobil-İş'in gündemine girmez'' diyenlerdir. ''Ek zam talebi toplu sözleşme düzenini zedeler'' diyen yönetim, bu sözleriyle düzenle uzlaşmanın, bütünleşmenin boyutlarını sergilemiş olmuyor mu? Bunlara ne ölçüde güvenilir? Söyledikleri ne kadar inandırıcıdır?

Evet, 20-21-22 Ekim'de Otomobil-İş'in 11 Kongresi yapılacak. İki farklı sendikal anlayış, iki farklı mücadele ve örgütlenme anlayışı arasındaki mücadeleye tanık olacak bu kongre. Mevcut yönetimin yeniden yönetime gelmesi Otomobil-İş'in önce Çelik-İş'le birleşmesi ve ardından Türk-İş'te Şevket Yılmaz'ın piyonluğuna soyunmasını getirecek. ''Muhalefet''in kazanması ise bir kan değişikliği mevcut uzlaşmacı, teslimiyetçi egemen anlayışın reddi, sınıf ve kitle sendikası ilkelerinin yaşama geçirilmesi yolundaki ciddi bir atılım anlamına gelecek.

İşçi sınıfının mücadelesinde önemli bir kilometre taşı olacak olan bu kongrede, bütün Otomobil-İş işçileri ve seçilen delegeler, tarihe ve sınıflarına karşı yüklenmiş bulundukları sorumluluğun bilinciyle hareket etmelidirler.

YAŞASIN SINIF VE KİTLE SENDİKAL ANLAYIŞI!

YAŞASIN METALURJİ İŞÇİLERİNİN DEVRİMCİ SENDİKAL MÜCADELESİ!

'Taşları bağlamışlar itleri salmışlar'

Merter'de kurulu 58 işçinin çalıştığı bir işyeri olan Uzman Dörtler A.Ş.'de 30 işçi Otomobil-İş'te örgütlenmeye giriştikleri için işten çıkartıldılar.

Çalışma koşullarının kötülüğü, özellikle de havalandırmanın olmaması nedeniyle birçok işçinin ciğer hastalıklarına yakalanmış olması işçileri sendikalaşmaya iten en büyük neden. İşverenin sendikalaşma olayını haber alması ve bir işçiyi 17. maddeyle işten çıkartması bütün işçilerin tepkisiyle karşılaştı. Arkadaşlarının işten atılma gerekçesini öğrenmek isteyen işçilere işverenin cevabı, sendikaya üye olan 30 kişinin daha tazminatları bile ödenmeden işten çıkartılması oldu. Kartlarını basıp, işbaşı yapmak isteyen işçileri engelleyen işveren, işçilerin yemekhanede toplanmasını sağladıktan sonra, getirdiği notere işçilerin işbaşı yapmadığını tesbit ettirdi.

Daha sonra polis çağırarak, işçileri zorla dışarı çıkartan işveren, işyeri önünde toplanan işçileri yine polis gücüyle dağıtıyordu. İşçiler, işyerinin çalışma koşullarının insan sağlığına zararlı olduğunu bildirmek üzere belediyeye gittikten sonra tekrar işyerine döndüklerinde, işverenin çağırdığı polisler, işçileri ''iş huzuru bozdukları'' gerekçesiyle gözaltına alıyorlardı. Daha sonra çıkarıldıkları savcılıktan serbest bırakılıyorlardı.

İşbaşı yapmak, iş güvenliği içinde sendikalaşmak isteyen işçiler işten atılıyor, işçileri keyfi biçimde işten atan işverenin çağırdığı polisler işçileri gözaltına alıyor. Ve yasalardaki işçilerin sendikal çalışmaları yüzünden işten atılmayacağı yazıyor. Bütün bu durumu ''itleri salmışlar, taşları bağlamışlar'' şeklinde özetleyen işçiler şöyle devam ediyorlar: İnsanca yaşamak istiyoruz, hakkımızı istiyoruz. Ve alacağız.

Genel kurul yaklaşırken ilkeler tartışılıyor

Laspetkim-İş üyeleri sınıf ve kitle sendikacılığı temelinde bütünleşiyorlar

Laspetkim-İş'te Genel Kurul yaklaşırken yönetimin uzlaşmacı, tasfiyeci sendikal anlayışına karşı sınıf ve kitle sendikacılığını savunan işçilerden oluşan muhalefet, program tartışmalarını hızlandırıyor. İstanbul Şubesi'ne bağlı işyeri temsilcileri ve üyeleri, nasıl bir sendika ve sendikal mücadele hedeflediklerini yazılı bir metinle ifade ediyorlar. Somut bir program etrafında sürdürülecek tartışmalar, muhalefet çalışmalarının kişilerin iyiliği-kötülüğü ya da tek tek olayların eleştirilmesinden çıkıp sistemli bir nitelik kazanmasına yol açacak.

12 Eylül yasalarına rağmen kurulup işkolu barajını aşmayı başaran az sayıdaki sendikadan biri Laspetkim-İş. İşçilerin 12 Eylül yasalarına ve Türk-İş'te somutlanan sarı, uzlaşmacı sendikal anlayışına tepkilerinin ürünü olmasına karşın süreç içinde bu tepkinin örgütlü bir zemine oturamama sancılarını uzunsa bir süredir yaşıyor. Sınıf ve kitle sendikacılığı ilkeleri Laspetkim-İş yayın organında, sendikanın bundan önceki genel kurallarına sunulan çalışma raporlarında sık sık vurgulanıyor. Ancak bunun somut örgütlenme biçimlerinin nasıl yaratılacağı yeterince açık olmadığından, bu konuda bilinçli çaba sarfedilmediğinden, dahası Laspetkim-İş üyeleri arasında bütün bunlar yaygın tartışılamadığından, karar-denetim organları yaratılamadığından bu ilkelerin yaşama geçirilebildiğini söylemek mümkün değil. Bundan güç alan genel merkez yönetimi sendikada çalışan 7 kişiyi ''sendikal görüşlerimiz farklı'' gerekçesiyle tasfiye yoluna gitti. Tasfiye olayıyla birlikte Laspetkim-İş üyeleri arasında Genel Merkez yönetiminin tutumu, bu tutumun sınıf ve kitle sendikacılığı ile ne denli bağdaştığı daha yoğun tartışılır oldu. Mayıs ortalarında gerçekleşen tasfiye sonrasında tartışmalar büyük ölçüde yöneticilerin ya da işten çıkarılanların iyiliği/kötülüğü boyutundaydı. Geçtiğimiz aylarda yapılan İstanbul Şube Genel Kurulu'nda da bunun aşılması, ilkelerin tartışılması doğrultusunda adımlar atılmışsa da tam olarak gerçekleştirilemedi. Buna karşın genel kurulda ilk kez çeşitli işyerlerinden işçiler sürdürdükleri tartışmalar sonucu kendi belirledikleri adaylardan oluşan bir liste ile seçimlere katıldılar.

Savunanlara ve yaşananlara göz atacak olursak Laspetkim-İş'te bugün şunları görüyoruz:

— İşçilerin söz ve karar sahipliği ilkesi toplu sözleşme ve grev oylamasına indirgenmiştir.

— Sınıf ve kitle sendikacılığının temel ilkelerinden olan demokratik merkeziyetçilik yaşama geçirilememiştir. Çünkü demokratik merkeziyetçiliğin temel organlarından olan işyeri komite ve konseyleri sözde savunulmakla birlikte, işi boşaltılmış, olağanüstü dönemlerle uygulanan göstermelik biçimiyle gündeme getirilmiştir. Gerçek anlamıyla komiteleşme çabalarının olduğu şube ve işyerlerinde ise, yapılan çalışmalar ''kendinizi genel merkezin yerine mi koyuyorsunuz?'' diyerek eleştirilmiştir.

— Sendikanın en temel konulardaki (TİS, eğitim gibi) politikasızlığı ''işçi böyle istedi'' kuyrukçuluğu ile ''Ben yöneticiyim yaparım. Beğenmeyen kongrede seçmez'' buyrukçuluğuna dönüşmüştür.

— İşçilerin sınıf bilimi doğrultusundaki eğitimi yapılmamaktadır. TV'siyle, gazetesiyle, radyosuyla ideolojik bombardımanın alabildiğine yaygın olduğu bir ortamda eğitim, sınırlı sayıdaki işçiye yılda 3 gün verilen ''dersler'' olarak algılanmış, yaşamın pratiğin içinde örgütlenmeye hizmet etmesi gerektiği gözardı edilmiştir.

— Sendika içi demokrasi, kongreden kongreye seçime, temsilcilerin belirlenmesine indirgenmiştir.

— Mali konulardaki denetim hafife alınmıştır. Denetleme mekanizmaları oluşturulmadan ''sendikanın hesabı kitabı ortadadır, isteyen hesapları inceler'' denilerek ucuz güven yaratılmaya çalışılmıştır.

Laspetkim-İş'te bundan sonraki gelişmeleri sendikal anlayış düzeyinde yapılacak tartışmalar, sınıf ve kitle sendikacılığının yaygın bir işçi kitlesine kavratılabilmesi, işçilerin söz ve karar organlarının yaratılabilmesi belirleyecek. Demokratik muhalefetin programı işyeri komiteleri temelinde yürütülecek bir örgütlenme çalışmasını içeriyor ve amacın yönetimin değişmesiyle sınırlı olmadığı sınıf ve kitle sendikacılığına işlerlik kazandırılması, sendikal politikaların işçilerle birlikte belirlenip uygulanması olduğu vurgulanıyor ve ardından gelen 3. Olağan Genel Kurul Laspetkim-İş üyelerinin belki de ilk kez sınıf ve kitle sendikacılığı ilkelerini bu denli yaygın tartışmalarına yol açıyor. Ancak söylenenlerin yaşama geçirilebilmesinin güvencesi muhalefet çalışmalarında yer alan sınıf bilinçli işçiler, Laspetkim-İş'i kuruluş çizgisinden gerilere çekmeye çalışan bugünkü yönetime karşı demokratik muhalefet içinde yer alarak, çalışmaların eksikliklerini, aksaklıklarını giderip, odak noktasını işçilerin oluşturmasını, ilkelerin tartışılıp yaşama geçmesini Onlar sağlayacak.

Siyasi iktidar

Baştarafı 1. sayfada

yoklukların doğması halinde mülki amirler bölge sınırları dışından getirebileceklerdir. İşçi ve işveren taraflarıyla yapılan görüşmeler filme, banta alınabilecektir. Bunun gerek görüşmeler ve gerekse görüşmeler üzerinde işçilerin aleyhine etkilemeyi getireceği açıktır.

Grev ve lokavt gözcülerinin görev yerlerinin ve başlama saatlerinin önceden bildirilmesi ve yapılacak sürekli kontrollerde bildirimlerin etkisiz uygunluğu aranacaktır. Bu grev nöbetlerinin fiili olarak ortadan kaldırılmasını getirecektir.

Bu düzenlemeler işçi sınıfı için yeni alarm zillerinin çalması demektir. İktidarın her geçen gün biraz daha batan ekonomiyi 'rayına oturtma' amacıyla girişeceği uygulamalara karşı işçi sınıfının ellerini, kollarını iyice bağlama çalışmasıdır. Özellikle 1990 yılında gelecek toplu sözleşmeler döneminde işçileri işverenlere teslim etmeye yönelik bir çalışmadır.

Bu durumda sendikaların 1980'den bu yana olan duyarsızlıklarını sürdürüp sürdürmemesi önem taşıyacaktır. İşçilerin sendika yönetimlerini aşan geçmiş eylemleri dikkate alındığında bu tehlikeye karşı da işçilerin kendi örgütlü güçlerini devreye sokmaları gerekecektir. Sendikaların baskı grubu görevini yerine getirmemeleri karşısında yapılabilecek tek yol bu olacaktır.

Özellikle sendika genel kurullarının başladığı bu aylarda konunun ele alınması ve Genel Kurulların bu konuda bağlayıcı kararlar üretmesi ve işçilerin özgürce toplu sözleşme yapabilme hakkını ortadan iyice kaldıran bu düzenlemeye karşı durmaları gerekecektir.

Bir güzel özelleştirme

Baştarafı 1. sayfada

durma olduğunu kanıtlıyor.

Iğdır İplik öyle bir ''kambur''ki devlet elden çıkartmak için üste para bile veriyor. 86 yılında satışı gerçekleşen fabrika ''3 yılı ödemesiz, 6 yıl vadeyle 3 milyar 300 milyona'' devredilmiş, satıştan sonra alıcıya TKKOİ(Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresi) tarafından 1,5 milyar lira işletme kredisi açılmış, 87'de 4 milyar 51 milyon liralık yeni bir kredi, Etibank tarafından da 2 milyar 250 milyon lira yatırım kredisi verilmişti. İşletme zarar etmeye başladıktan sonra Toplu Konutun, fabrika sermayesini 2 milyardan 9 milyara çıkartması ve yüzde 44'le ortak olması da kâr etmedi ve fabrika battı.

Iğdır İplik ''sermayenin tabana yayılması''nın nasıl gerçekleştiğini gösteriyor. Öyle ki fabrikanın ''ben MHP'liyim arkadaş'' diyen, ülkücülüğüyle övünen İbrahim Aydın'a satılması ''tabanın'' kimlerden oluştuğunu bildiriyor bizlere.

Özelleştirmede ilk adımlar olarak elden çıkartılan küçük işletmelerin satışında milyarlarca liralık harcamaların yapılması, satışta önceliğin Türk sanayicilerine verilmesi, ''sermayeyi tabana yayıyoruz'', ''verimlilik artacak'' demagojilerine ''başarılı'' örnekler yaratma ve özelleştirme konusunda halkta oluşabilecek tepkileri sindirme çabalarıydı.

Ancak Iğdır İplik'te yaşananlar özelleştirmenin gerçek işlevinin emperyalizmle bütünleşmenin sıçratılması olduğunu ve böyle küçük işletmelerin satışında da bu ''amaç'' için bir basamak olarak kullanıldığını kanıtladı. Yapılan tüm yardım ve çabalara karşın bu özelleştirme örneği battı.

İflas ettikten sonra 200 işçinin maaşını bile ödemeyen İbrahim Aydın şimdi, Çerkezköy'de kurduğu Form Ayakkabı Fabrikası'nın başında ''en milliyetçi'' duygularla kâr peşinde. Iğdır İplik Fabrikası işçileri ise bu ''güzel'' özelleştirmenin kurbanı olarak ''ücretsiz izinde''

DÜZELTME

Gazetemizin 8. sayısında bu sutunlardaki ''Faşizm'' yazısında ''...Emperyalizmin içsel bir olgu haline geldiği Türkiye'de, burjuva demokratik devriminin tamamlanmış olması..'' cümleleri yer almıştır. Doğrusu ''...Emperyalizmin içsel bir olgu haline geldiği Türkiye'de, burjuva demokratik devriminin tamamlanmamış olması...'' olacaktı. Düzeltiriz.

Öğretmenlerin sendikalaşma mücadelesinde

Sendikal haklar kurultayı ve Eğit-Der

• EĞİT-DER Kurultayı öğretmenlerin ve diğer kamu çalışanlarının sendikal haklarının alınması ile ilgili temel iki farklı anlayışın açıkça ortaya çıkmasına neden oldu.

EĞİT-DER'in düzenlemiş olduğu Sendikal Haklar Kurultayı 22-23-24 Eylül günlerinde Ankara'da yapıldı. Kurultay'a SHP Genel Başkanı Erdal İnönü, Milli Eğitim Bakanı Avni Akyol, Sosyalist Parti Genel Başkanı Ferit İlsever ve Refah Partisi Genel Başkanı Necmettin Erbakan'ın yanında Federal Almanya Eğitim ve Bilim Sendikası, Hollanda Genel Öğretmenler Sendikası, Fransa Ulusal Eğitim Federasyonu, Fransa Orta Öğretim Öğretmenleri, İsveç Öğretmen Sendikaları ve İngiltere Meslek Öğretmenleri Örgütü temsilcileri katıldılar.

''Geçmişimiz onurumuzdur'', ''Grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı'' ve **''EĞİT-DER'den Eğitsen'e''** yazılı pankartların asılı olduğu salonu, Ankara ve diğer il ve ilçelerden gelen öğretmenler doldurmuştu.

EĞİT-DER Genel Başkanı Feyzullah Ertuğrul'un açış konuşmasıyla başlayan kurultayda siyasi partilerin genel başkanları ''destek'' vaadederken, Milli Eğitim Bakanı ''icraatın içinden'' programları gibi pembe tablolar çizmeye başlayınca salondaki öğretmenlerin tepkileriyle karşılaştı. ''Sendika hakkımız, söke söke alırız'' sloganıyla öğretmenlerin tepkisini alan Bakan, konuşmasının sonraki bölümünü tehditle karışık, sinirli ve hırçın biçimde sürdürdü. Sendika değil de ''oda'' türü mesleki örgütlenmenin düşünülebileceğini vurgulayan Bakan'a öğretmenler bir kez daha **''Oda değil sendika'', ''Sendika hakkımız engellenemez'', ''Sendika hakkımız, söke söke alırız''** sloganlarıyla yanıt verdiler.

Bakan Akyol, **''Demokrasilerde haklar söke söke alınamaz''** derken, 12 Eylül'le birlikte ülkemize gelen ''demokrasi''yi korumak ve sürdürmek kararlılığını ilan ediyordu. Bu arada Bakan konuşurken slogan atılmasına tepki gösterip Bakan'ı kırmamaya, incitmemeye çalışan, düzene uygun ''adımlar'' atan kimilerinin Bakan'ı protesto eden öğretmenlerin üzerine yürümeleri hatta salondan dışarı atmaya kalkışmaları öğretmenlerin sendikal hakları elde etme mücadelesinin icazetli-uzlaşmacı düşüncelerin geçmişten pek ders almadıklarını gösteriyordu. Hele EĞİT-DER Genel Başkanının ''görev aşkıyla'' kürsüye koşup Bakan'dan özür dilercesine konuşması, Türk-İslâm sentezcisi Bakan'a ''Ağzından bal akan Bakan'ım'', ''Öğretmen dostu Bakan'ım'' gibi iltifatlar yağdırması hepsinin üstüne tüy dikiyordu.

Kurultayın ikinci gününde Fransız Öğretmen Sendikası temsilcisinin **''Dün, sayın Bakan'ı dinlerken öğretmenlere sendika değil de oda örgütlenmesi düşünülebileceğini söylemesi bana bir şey hazırlattı. On yıl önce Şili'ye gitmiştim, orada da öğretmenlerin sendika talepleri karşısında General Pinochet, onlara oda örgütlenmesi önermiş''** demesi öğretmenler tarafından coşkuyla alkışlanırken, Bakan'a da iyi bir yanıt oldu galiba.

Avrupa ülkelerinden gelen öğretmen sendikaları temsilcilerinin EĞİT-DER'e destek vereceklerini belirten konuşmalarıyla süren kurultayda siyasi parti temsilcilerinin katıldığı ''Demokratikleşmenin gereği olarak devlet personelinin sendikalaşması'' konulu bir panel yapıldı. Genellikle gündemdeki konu dışında şeylerin söylendiği, sanki seçim konuşmaları gibi geçen konuşmalarda öğretmenler bugüne kadar dinlediklerinden farklı şeyler duyamadılar. SHP temsilcisi **''Biz iktidar olduğumuzda...''** diye başlayan sözlerini **''kamuoyunun bize destek olması gerek''**'le sürdürürken, 80 öncesi öğretmenleri sürekli baskı altında tutan, kıyım ve sürgünlerle öğretmen düşmanı tavırlar içinde olan Demirel'in sözcüsü **''Biz öğretmenlerin sendika kurmasını isteriz, ammaaa.. öğretmenler de politikayla ilgilenmesinler''** gibi sözler söylediler. RP ve SP öğretmenlere sendika hakkı verilmesini **''savunurken''**, ANAP sözcüsü sık sık **''Sendika hakkımız engellenemez'', ''sendika hakkımız, söke söke alırız''** ve **''Söz, yetki, karar çalışanlara''** sloganlarıyla kesilen konuşmasını sert ve hırçın sözlerle bitirdi.

Kurultayın son günü sabah Türk-İş üyesi sendikalardan temsilcilerin katıldığı panel yapıldı. Bu panelde, işçilerin haklarını elde etmek için grev bile yapmayan sendikacıların, öğretmenlerin sendika hakkını alma mücadelesine destek için GENEL GREV bile yapabileceklerini açıklamaları ilginçti. Bu güzel sözler kimilerini mutlu ederken geniş öğretmen kesiminin tebessümleriyle karşılandı.

Panele konuşmacı olarak katılan Petrol-İş Genel Başkanı Münir CEYLAN bir ara 1 Mayıs'tan söz etmeye başlayınca, işçi sınıfı gibi 1 Mayıs 1989'u unutmayan Devrimci-Demokrat öğretmenlerin tepkisi yükseldi. 1 Mayıs'-larda işçi sınıfını alanlara çağırıp onları polisle karşı karşıya bırakan, binlerce insan tekmelenip, coplanırken bu anlamlı mücadele gününü sendikaların odalarına kapanıp, pencerelerden sokağı seyredenlere öğretmenler tepki gösterince yine uygun 'adımlar'da yürüyenlerin ve de sendikacıların rahatsız olduğu gözlendi. Bir ara mikrofonda konuşan bir sendikacının, öğretmenlerin düzenlediği bir toplantıda ''konuk'' olduğunu unutup (belkide alışkanlıkları gereği) slogan atanları salondan dışarıya çıkarın diye emirler yağdırmaya başlaması salondaki öğretmen kitlesinin sözlü ve sloganlı tepkisiyle karşılaştı.

Demokrasiden, düşünme özgürlüğünden ve karşılıklı saygıdan söz eden kimilerinin, siyasi partilere ve de özellikle Milli Eğitim Bakanı'na gösterdikleri saygı ve hoşgörüyü meslektaşlarına, öğretmenlere göstermemesi çok ciddi bir tavır olarak değerlendirilmelidir.

Panelin son programı çalışan öğretmenlerin de katıldığı ''EĞİT-DER'den EĞİT-SEN'e nasıl ulaşabiliriz'' konulu forum idi.

Forumda konuşmacılar genellikle EĞİT-DER'in güçlendirilmesi en geniş öğretmen kitlesini örgütlemeyi amaçlamasını, güçlü ve mücadeleci bir örgütlenme ile sendikal hakkın alınabileceğini vurguladılar.

Bazı konuşmacılar, **''hemen sendika başvurusu yapılsın''** derken, özellikle Kıbrıs Türk Öğretmenleri Sendikası Temsilcisi **''benim gördüğüm ve anladığım kadarıyla sizler henüz sendika kurma gücüne sahip değilsiniz. Önce EĞİT-DER'i güçlendirin, tabanın mücadele içine çekilmesini sağlayın''** sözü dışardan birinin objektif değerlendirmesi olarak kabul edildi.

Forumun sonunda dinleyicilerden söz isteyenlere söz verileceği açıklanmasına rağmen özellikle EĞİT-DER kurucularından ve eski Genel Sekreteri Mustafa MERİÇ'e söz verilmemesi salondaki öğretmenlerin toplu tepkisine yol açtı. **''Söz, yetki, karar çalışanlara'', ''Sendika hakkımız, söke söke alırız''** sloganları uzun süre atıldı. Sahneye folklor ekibi çağrılarak program bitirildi.

Kurultayda özellikle çalışan öğretmenlere daha fazla zaman gerektiği öğretmenlerce kurultaya yönelik eleştirilerin başında yer alıyordu. Özellikle siyasi parti temsilcilerine kurultayda zaman ayrılması ve diğer konuşmacıların genellikle konuya hukuksal açıdan bakmaları, yasal boşluklardan yararlanma eğiliminin temel alınması, öğretmenlerin özgücüne güvenmeyen uluslararası destekleri çok fazla abartan düşünceler de eleştiriler arasındaydı.

EĞİT-DER Kurultayı öğretmenlerin ve diğer kamu çalışanlarının sendikal haklarının alınması ile ilgili temel iki farklı anlayışın açıkça ortaya çıkmasına neden oldu. Bu anlayışlardan biri icazetli-uzlaşmacı, sendika hakkının elde edilmesini siyasi partiler ve hükümetle uzlaşmada ve AT'ye girmede arayan (esas olarak) anlayış.

Diğer anlayış ise öğretmenlerin mücadele geleneğine sahip çıkıp, dersler alınarak ve öğretmenlerin ve kitlenin örgütlü-kitlesel öz gücünün yasal ve meşru yollardan mücadele alanlarına çekilerek hakların SÖKE SÖKE alınacağına inanan anlayış.

Yeryüzünde sınıf mücadeleleri tarihi hakların verilmediğini, aksine mücadele ile alındığını binlerce kez göstermiştir. Ülkemizde de öğretmenler ve kamu çalışanları, işçi sınıfı ve emekçi halkların da desteğini alarak kendi mücadeleleriyle GREVLİ TOPLU SÖZLEŞMELİ SENDİKA HAKKINI alacaktır. Ve işçi sınıfının bir parçası olarak sınıf ve kitle sendikası ilkeleri ışığında OKUL KOMİTE ve KONSEYLERİ temelinde ve devrimci bir sendikal hareket oluşturulacaktır.

Yaşasın Grevli-Toplu Sözleşmeli Sendikal haklar mücadelesi!

Yaşasın öğretmenlerin devrimci eyleminin birliği!

Eğit-Der Genel Sekreteri Görgülü: Kurultayla önümüze yeni bir ufuk açıldı

İşçilerin Sesi: Neden sendikal haklar kurultayı?

Kenan Görgülü: Bir ülkede eğer, hak gaspı varsa, ona karşı koşulların elverdiği her türlü alanda karşı çıkmak gerektiği esprisinden yola çıktık. Bugün genelde, 1.5 milyon kamu çalışanı ve bu sayının içindeki 400.000 öğretmen, çağın en temel insan hakkı olan sendika hakkından yoksundur. O halde hem ülkemiz, hem de dünya kamuoyunun önüne bu sorunu getirmek, sorumluluktu. Kaldı ki yüzbinlerce kamu çalışanı, hakları konusunda duyarlı değildi. İşte kurultay fikri bu iki ihtiyacın giderilmesi noktasında ortaya çıkmıştır. Zaten kurultay kararı, Eğit-Der 1. Olağan Genel Kurulu'nun iradesinde alınmış, o genelkurulda seçilen bizlere ise, bu kararı gerçekleştirecek koşulları hazırlama görevi düşmüştür.

İşçilerin Sesi: Koşullar derken neyi kastediyorsunuz?

Kenan Görgülü: Bir olayı tartışmanın gündemine sokabilmek, asgari bir güç sorunudur. 4 Şubat 1. Olağan Genel Kurulumuzda, sendikal haklar kurultayı kararı çıkmıştır. Ama, o aşamada Eğit-Der, salt genel merkezi olan, henüz tabana asgari anlamda bile yayılamamış bir örgüt görünümündedir. Yanlış anlamayın, biz en önceki yönetimi suçluyor değiliz. Aksine o yönetimde görev almış, bütün arkadaşlarıma saygı duyuyorum. Onların özverisi olmasa, ben bugün sizlerle bir kurultayı tartışamazdım. Belirtmek istediğim, daha farklı bir şey. O arkadaşlarımız, henüz kurucular kurulu olduklarından, şube açamadılar. Şube kuramayınca tabanla organik bağ kurma olanakları da olmadı. Ve bu görev bizlere düştü. Nisan'dan başlayarak, bütün enerjisini şube kuruluş çalışmalarına verdik. Bugün 54 şubesi ve 20.000'e yakın fahri üye sayısına ulaştık. Böylece de, sorunu tartışma gündemine sokabilecek koşulların bir bölümünü yakalamış olduk.

İşçilerin Sesi: Yani, önümüzde yapılacak çok iş var demek mi istiyorsunuz?

Kenan Görgülü: Evet, bunu söylüyorum. Kurultay bir sihirli değnek değil ki... Sadece önemli bir adımdı. Oysa sendikal hakkın kazanılması kavgası, çok daha önemli adımları, değişik görevleri, incelemeleri, zorlukları olan bir mücadele. Şimdi, düne oranla daha avantajlı bir noktadayız. Yani kurultay bize, en azından sorunun değişik kesimlerde tartışılması ve desteklenmesi avantajını sağladı. O avantajı doğru kullanmalıyız.

İşçilerin Sesi: Az önce koşullardan söz ederken, Eğit-Der'in şubelerle genişlemesi olayına değindiniz. Buradan, önce Eğit-Der sonra sendika gibi bir sonuç çıkarabilir miyiz?

Kenan Görgülü: Kesinlikle hayır. Eğit-Der bir araç, bir geçiş örgütlenmesi. Bu söylediklerimden, Eğit-Der'i küçümsediğim sonucunu çıkarmayın. Aksine, bundan altı ay öncesinde yapamadığımızı, bugün yapabiliyorsak, bunun tek nedeni Eğit-Der'dir. Ama Eğit-Der ve sendikal mücadele birincinin ikinciye tâbi olduğu, aynı sürecin içinde değerlendirilmelidir. Kaldı ki, dernek örgütlenmesi, öğretmene cazip gelmiyor artık. Ama, o derneğe sendikal hakkı almak için davet ederseniz öğretmeni, o daha somut ve cazip geliyor.

İşçilerin Sesi: Kurultayda kimi uzmanlar, ulusal ve uluslararası hukuk açısından memurların sendika kurmaları konusunda, yasal engel yok dediler. O halde, hemen bir sendika girişimi mümkün mü?

Kenan Görgülü: Bana göre, hemen olmamalı. Ama o yolda, sendikal mücadelenin bir yanı olarak kullanılabilir. Anayasa, memurlar sendika kuramaz demiyor Bu doğru... Bizim de imzaladığımız uluslararası anlaşmalarda bu hak tartışmasız kabul ediliyor. Buna artı olarak, Anayasa'nın bir maddesinde, usulüne göre imzalanmış uluslararası anlaşmaların yasa niteliği taşıdığından söz edilip, bunlar hakkında Anayasa Mahkemesi'ne dava açılamayacağı vurgulanıyor. Bütün bunlara itirazım yok. Ben olaya daha geniş bakmak istiyorum. Hukuksal boyutun irdelenip, o anlamdaki boşluklardan faydalanmak temel alınmadığı sürece, tehlike yok. Ama, sendikal hak mücadelesi sadece bir yasal boşluktan yararlanıp, yararlanmama boyutuna kadar indirgenirse, burada tehlike başlar. Olayın temelinde hak sahiplerinin, o hakka sahip çıkarılması esprisi yatıyor. Yani hak sahipleri olayı sahiplenmediği sürece, isterse yasa sendika kursun desin, bunun gerçek anlamda, bir hak arama aracı olamayacağını düşünüyorum. Başa döneyim, Güney Kore'de bize benzer yasal bir durum var. O yasal boşluk nedeniyle sendika kuruluyor. Ve hükümet bu sendika başvurusunu reddediyor. Başvurunun reddedildiği gün, otuzbin öğretmen sokağa çıkıyor. Yani, olayı sahiplenmiş bir tabanın olması gerekiyor önce. Eğer, bu başarılmamışsa ve böyle bir boşluk varken hukuksal başvuruda bulunuluyorsa, çok iyi niyetlerle yapılmış olan bu girişim, olumsuz sonuçlar da verebilir.

İşçilerin Sesi: Peki, ne öneriyorsunuz?

Kenan Görgülü: Aslında önerdiklerimin ipuçlarını baştan itibaren vermeye çalıştım Olayın öznesi hak sahipleriyse, bütün çalışmaların temel olarak onların harekete geçirilmesine yönelik planlanması kaçınılmazdır. Yani sendikal mücadele sürecine tabanı katmak, her aşamada o tabanı söz ve karar sürecine ortak etmek zorundayız. Aksi halde ayaklarımız hiçbir zaman yere basmayacaktır. Ben kurultay olayına da aynı perspektifle yaklaşıyorum. Bu kurultayla önümüze nasıl bir sendika ve nasıl bir sendika mücadele sorularını tartışabileceğimiz geniş bir ufuk açılmıştır. Bunu iyi değerlendirmeli ve tartışmaların ivmesini yükseltmeliyiz.

İşçilerin Sesi: Peki, Bakan'ın kurultaya davet edilmesi konusunda ne diyorsunuz? Eleştirenler var.

Kenan Görgülü: İşte bu eleştirileri anlamıyoruz. Eleştiri için amacına uygun olmalı. Biz Bakanı icazet almak için çağırmadık ki oraya. Kimse Eğit-Der'i kurarken Bakan'a sormadı. Şubelerimizi açarken, çalışmalarımızı yürütürken de icazet almadık kimseden, kendi bağımsız programımızı uygulamaya çalıştık, eksiği, fazlasıyla... Kurultayda o programın bir parçasıydı. Yani orta yere konulan bizim gündemimizdi. Bakan o gündemin içinde bir konuşmacıydı. Sendikal haklar sorununu, olayın tüm taraflarıyla tartışmak istedik. Ben yorum yapmadan bir şeyi anımsatayım. Biz Bakanı, parti temsilcilerini çağırmasaydık, bu kurultay sıradan bir toplantının ötesine geçebilir miydi?

İşçilerin Sesi: Bir de son gün meydana gelen olumsuzluklara değinelim. Bu konuda ne diyorsunuz?

Kenan Görgülü: Dilerseniz ben bu soruya biraz genel cevap vereyim. Bir demokratik kitle örgütünde herkesin düşüncesini, o örgütün genel ilkelerine ve bütünlüğüne zarar vermeden ortaya koymasını kesinlikle ve tartışmasız olarak kabul ediyorum. Ama, bunun örgüt bütünlüğüne zarar vermeden yapılmasını da özellikle vurgulamak isterim. Kaldı ki özellikle de yaşadığımız koşullarda, dışa dönük görüntüye önem veriyoruz. Düşüncelerimizi özgürce ifade etme ilkesi, zamanın, mekanın ve o anda gerçekleşen işin amacına uygun hayata geçmelidir. Kendi tartışmalarımız, olayın amacını ikinci plana iten yol ve yöntemlerle yapılmamalıdır. Ya da amacın ikinci plana itildiği bir görüntüye neden olacak biçimlerden, yöntemlerden kaçınılmalıdır. Bütün bunlar çok genel ve hepimizin uyması gerekli ilkelerdir.

İşçilerin Sesi: Bundan sonra ne olmalı?

Kenan Görgülü: Başta da söyledim. Kurultay bir adım sadece. Yeni programlar, yeni yöntemlerle tabanın olaya daha bir duyarlılığı sağlanmalıdır. Sendikaya giden yolun ilk somut halkası Eğit-Der'dir. Bütün öğretmen arkadaşlarımızı Eğit-Der'e ve dolayısıyla sendikal hak mücadelesine omuz vermeye çağırıyorum.

Kadıköy Belediye işçileri günlerdir işbaşı yapmıyor

Vezne kuyruğ

Fazla mesaiden doğan haklarını a mek için günlerdir vezne önünde uzu ruklar oluşturan Kadıköy Belediye ri, haklarını alana kadar işbaşı yap ya kararlılar.

Kadıköy Belediyesi'nde çalışan 12 çi, aylardır alamadıkları, fazla me doğan haklarını alabilmek için 28 Ey nünden bu yana işbaşı yapmayarak önünde uzun kuyruklar oluşturuyor mizlik işleri, otopark ve makine bakım müdürlüğü, fen işleri, veter dürlüğü, hesap işleri bölümlerinde 1216 işçinin belediyeden toplam, milyon tutarında alacağı var.

Bütün istediklerinin fazla mesai ğan haklarını almak olduğunu söyle çiler, ''paralarını alınca'' işbaşı ya larını vurguluyorlar. Nitekim günle bir çözülme olmaksızın kararlı tav rüyor.

Bu arada Anakent Belediyesi'nden lu çalışma'' olduğu söylenerek Kadık lediyesi'nde çalışmak üzere gönder çiler ilk gün, arkadaşlarının işbaşı ya yıp vezne önünde uzun kuyruklar duklarını görünce çalışmama kar lar. ''Bizi eylem kırıcı durumuna d istediler. Ama arkadaşlarımızın ha kilerinin karşısında olamayız. Biz yiz. Bugün onlara yarın bize. Ar rımızı destekliyoruz'' dediler. Ar raki günlerde baskılar karşısında zorunda kalan Anakent işçilerinin rumu örgütsüzlüklerinin bir gö Anakent işçilerin arkadaşlarının lemi karşısında ''eylem kırıcı'' sıfa almaları üzerinde düşünülmesi önemli bir sorun. ''Eylem kırıcılık nıyla Kadıköy Belediye işçilerinin nıyla da Anakent işçilerinin çabal nıfının yanında yer almaya dönüş lidir. Böylesine zorlu ama zorunl karşı karşıya olan işçiler, ''Bir k gördük ki, seçim zamanı işçilerin dan söz edenler, kim olursa olsun ğa yerleştikleri anda gerçek yüzle terdiler. Bizim dostumuz bizden olamaz'' diyorlar. Sorun bu gerç işçilere kavratılabilmesinde.

Biz bu oyunu biliyoru

Sacco ile Vanzetti

Onların cebinde fırkamızın bileti yoktu.
Onlar, kurtuluşun kapısına varmayı,
ferdin cesur hamlelerinden uman
iki saf ve namuslu çocuktu!
Ne milyonların rehberiydi onlar,
ne de inzibatlı bir inkılap ordusunun askerleri!
İhtilalin sıra neferiydi onlar
ihtilalin namuslu iki neferi.
Yanıyordu kanlarında şavkı İtalya güneşlerinin
Koştular temiz esmer alınlarıyla hayatın sesine.
dövüştüler yanında dövüşen kardeşlerinin,
Yeni dünyada düştüler eski zulmün pençesine!

Yedi yıl ölümün karşısında gülerek d
Elektrikli iskemleye
kadife bir koltukmuş gibi oturdu
Yürekleri dört bin volta yedi dakka
yandı yürekleri,
yedi dakka yandı!..
Cani değiller, kurban gittiler bir cina
kurban gittiler dolarların emrindeki
Hayatlarında olmadılarsa da kitlelerin
ölümleriyle şaha kaldırdı kitleleri
bu iki ihtilal neferi!..

Nazım

Ankara Sanat Tiyatrosu (AST) geçtiğimiz günlerde Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosu Salonu'nda Amerikalı yazar Howard FAST'ın ''Suçsuzlar'' (Sacco ile Vanzetti) isimli oyununu sahneledi. Oyun, bu yüzyılın başlarında Amerika Birleşik Devletleri'nde yaşanmış bir olayı anlatıyor. Sacco ve Vanzetti adlarında İtalyan asıllı iki işçinin idamla sonuçlanan yaşam öyküsünü ..

Sacco ve Vanzetti, polisçe gözaltına alınmış bir arkadaşlarının şehrin emniyet müdürlüğünün 14. katından atlayarak intihar ettiğini (!) öğrenirler. Bunun üzerine diğer arkadaşlarına haber vermek için yola çıkan iki arkadaş, polis tarafından yakalanarak yargılanmaya başlarlar. Gerçekte işçi olmaktan başka hiçbir suçları olmayan bu iki insana işlemedikleri cinayetler ve soygunlar yüklenir. Mahkemeleri tam altı yıl sürer. Bu sürenin sonunda ise elektrikli sandalyede can verirler. Ancak bu son, onları yargılayanlar açısından dehşet vericidir: Çünkü, kendi elleriyle taşıdıkları sandalyelerine inançla oturmuşlardır.

''Suçsuzlar'' oyunu, yüzyıl başındaki Amerikan toplumunun kapsamlı bir portresini sunuyor bize. İyice palazlanmış bulunan Amerikan sermaye sınıfının ve onun hukuk kurumunun toplumdaki çatlak seslere (!) (milliyetler, ırklar, dinler vs...) ve en önem nıfına yönelttiği saldırıyı anlatıyor süre sonra McCarthy dönemiyle s olan açık anti-komünist program geçirmektedir.

İki işçi yakalandıkları andan itiba rikan adaletinin ne işe yaradığın met için varolduğuna tanık olurlar le İtalyan oldukları için polisçe aşa Polisin ve savcının baskısı sonucu nıklar suçlarını kesinleştirir(!) Hak tan satın alınmıştır. Özverili bir av balarıyla uzamakta olan mahkem giren bir işadamının direktifleri son bağlanır. Verilen karar, ölümdür.

Ancak infaz kamuoyu baskısıyla tir. İki arkadaş haklarında biçilmiş müyle tam beş yıl hapiste kalırlar. geldiğinde ise kenetlenmiş inançla dik ayaktadırlar.

AST bizlere hiç de yabancısı ol bir oyun sahneledi. 12 Eylül faşizm ri mahkemelerinde bolca tekrarl oyun. Çifte standarta dayalı yargı ları önceden belirlenmiş davaların, men güçlerden yana olan hukuk özünü sahneledi.

[...]eşi ve ihaneti" gördük

[...]çelik grevinin 137. gününde grevci
[...]rinde oynanan oyunun son perdesi
[...]li ve grev varolan anti-demokratik
[...]takla attıracak şekilde bitirildi.
[...]yoktu ki bu oyunda... Grevi koltuk
[...]çin kullanan sendikacılar, kârlarına
[...] grev vurguncuları, sermayeyi daha
[...]eyebilmenin hesaplarını yapan siyasi
[...]MHP kökenli faşist sendikacılar ve
[...]ayandıkları faşist sendikalar, oyna-
[...]lara seyirci kalabilecek denli duyar-
[...]deleden uzak sendika yönetimleri,
[...] derinleştirmenin yollarını arayan
[...]... Bunların ortak noktaları ise
[...]ik işçisine karşı oynanan bu ihanet
[...]a büyüklü küçüklü rolleri paylaşma-

[...]ve yetkisiz şube yönetimlerince im-
[...]özleşme sonucu "kazanılan" ise 1.
[...] ücret zammı (grevde geçen dört ay-
[...]çin fark alınamadığından bu oranın
[...]% 169 olması oyunun bir başka yö-
[...]inci 6 aylık saat ücreti zammına (150
[...]'ın eklediği 50 TL "ulufeydi".
[...]te ise sadece demir çelik işçisi için de-
[...]şçi sınıfı açısından kazanılan bir şey
[...]ışananların olumlu olumsuz yönle-
[...]sınıfı mücadelesine kattığı deneyim-
[...]anlar, işçi sınıfının kendi güçlü kol-
[...] beyniyle yaratıp geliştireceği örgüt-
[...]olmadıkça böylesi oyunların oyna-
[...]i gerçeğini bir kez daha gösterdi.
[...]meyi imzalayanların hukuken yetki-
[...]lmadığı tali bir yön, dikkatlerin bu
[...]çekilmek istenmesi ise yanıltıcı. Bu-
[...]ması gereken "bunlar yetkili mi yet-
[...]" tartışmasından öte, yaşananların
[...]ir değerlendirmesini yapmak, ders-
[...]mak ve bu oyunun tüm oyuncuları-
[...]z tarih sahnesinde cevap vermektir.
[...] yaşananlar?
[...] demir çelik işçisinin dört ay sürecek
[...]atonunun başlangıç tarihi, grev vur-
[...] için de tatlı bir kâr akışının başlan-
[...]Kimi grev öncesinde ithal edip stok-
[...]ılı satarak, kimi grev sırasında üreti-
[...]ırıp piyasadaki payını arttırarak yaptı
[...]ını.
[...] iktidar bu vurgunun yasal zeminini
[...]rak kraldan daha kralcı olduğunu bir
[...] gösterdi. Her şey sermayenin sömü-
[...]kolaylaştırmak içindi.
[...]n tarafını temsil eden MESS'in grevi
[...]atı tutumu ise hem bu vurgunun sü-
[...]atmak hem de demir çelik işçilerini
[...]rk Metal Sendikası'na çekebilmenin
[...]nı yaratmak istemesinden kaynakla-
[...] MHP kökenli faşist şube yönetici-
[...]nı amaçlı çabaları ise grev kırıcılığı-
[...] vardırıldı. Türk Metal, grevin orta-
[...]lik-İş Sendikası'nın altını boşaltmak,
[...]ığünü parçalamak amacıyla) Çelik-
[...]i itirazında bulunarak işveren yanlı-
[...]ırıcı tavrını açıkça ilan etti. Çelik-İş
[...]şkanı Metin Türker bugün oynanan
[...]lan "habersiz" görünümünde. Oysa
[...]cıları, Türk Metal'le işbirliği yapan-
[...]n beri bilindiği halde Metin Türker'in
[...]ığı "Walesacılık" oynamak ve 80 ön-
[...]st siyasi örgütlenmenin lideri olan
[...] Türkeş'i ziyaret edip, şikâyette bu-
[...] sorunu çözmesini rica etmek oldu.
[...]İş yönetimi iç sorunlarını örtbas eder-
[...]deki düşmanları da görmezlikten ge-
[...]nanan oyunlara zemin hazırladı.
[...]n başlarında "Türk-İş'e bağlı değiliz.
[...]'in kararları bizi bağlamaz" derken
[...]elişimi içinde Şevket Yılmaz ve çev-
[...]grevi Türk-İş içindeki koltuk kavga-
[...]ullanmalarına seyirci kaldı. Türker'-
[...]onrası söylediği şu sözler bu kullan-
[...]dece seyirci kalınmadığını da göste-
[...]enel kurulda Türk-İş'e üyelik de gün-
[...]lecek".
[...]bu gelişmeler demir çelik işçilerinin
[...]ücadelesini boğmayı amaçlayan oyu-
[...]parçasıydı. Ve grevciler bu çok yön-
[...]ların karanlığında, umutlarla bezeli
[...]ücadelelerini sürdürüyorlardı. Çevre
[...] halkın ve sınıfın desteği ise mücade-
[...]ci güçleriydi.
[...] çelik işçisinin mücadelesi sürerken,
[...]tidar ve sermaye destekli faşist şube
[...]leri boş durmuyor, grev kırıcı tutum-
[...]ücadeleyi içten yıkıcı çabalarını sür-
[...]lardı. Öyle ki işverenle bu şube yöne-
[...]in, destekçisi Türk Metal'in çabaları
[...]mişti. (Bu içiçelik gün gibi ortaday-
[...]in Türker'in "aldatılmış adam" gö-
[...]yle "bilmiyorum, görmedim, duyma-
[...]emesi ne ölçüde inandırıcı?)
[...]k, tüm bu olumsuzluklara rağmen,
[...]rin mücadelede geri adım atmamala-
[...]S'i, siyasi iktidarı ve sendikal alanda-
[...]kçılarını düşündürüyordu. Tepkilerin
[...]e ve hükümette odaklanmasını önle-
[...] önce MESS devreden çekildi. (Bu ay-
[...]anda işçilerin kararlılığı sonucu geri
[...]ılmasıydı.) Ve TDÇİ Genel Müdürlü-
[...]SS'in yerini aldı.
[...]'nin istemi üzerine 5 Eylül günü iş
[...]nesince "ihtiyadi tedbir" olarak gre-
[...]durulması ve kısa süre sonra yetkisiz
[...]netimleriyle TDÇİ arasında sözleşme
[...]masıyla grev bitirildi. Ya mücadele?
[...] siyasi iktidar-sermaye-uzlaşmacı, fa-
[...]dikaların ittifakı ve oyunlarıyla biti-
[...]ma demir çelik işçisi için gerçek mü-
[...]mdi başlıyor. Bu, sadece Çelik-İş üye-
[...] için değil, "Otomobil-İş'le birleşme,
[...]'e üye olma" gibi pazarlıkların yapıl-
[...]günlerde tüm metal işçilerinin müca-
[...]malı. Çünkü bu pazarlıklar, hazırla-
nan yeni oyunların da göstergesi.

Şevket Yılmaz, "Biz ona çek git diyoruz" diyerek kendisine meydan okuyan Türk Metal Genel Başkanı Mustafa Özbek'e karşı Otomobil-İş ve Çelik-İş'i kullanıyor. Çelik-İş'le Otomobil-İş'in birleşip, Türk-İş'e üye olunması aynı işkolunda örgütlü Türk Metal yönetiminin Türk-İş içindeki konumunu sarsacak ve Şevket Yılmaz kendisine rakip olan Özbek sorununu büyük ölçüde halletmiş olacak. Böylece şube yönetimlerinin sözleşmeyi imzalamalarıyla işçilerde yükselen tepki kullanılarak Çelik-İş'in Türk-İş'e eklemlenmesi, yığılması politikası uygulamaya konacak.

Metal işkolunda Türk-İş'e kayış şeklinde gelişebilecek böylesi bir süreç, işçilerde varolan mücadele potansiyelini de uzlaşmacı, teslimiyetçi bir yapıda eritmeyi getirecek.

"Türk-İş'in aldığı kararlar bizi bağlamıyor. İşçiler yürümeli, direnmeli, hak ettiği ücreti alana, sendikal hak ve özgürlükleri elde edene kadar eylemlerine devam etmeli" diyen Metin Türker ve sendika yönetimi şimdi masabaşlarında birleşme (daha doğrusu Türk-İş'te yığılma) pazarlıkları yapıyor.

Gelinen noktada "Kahrolsun şube, ihanetçilerden hesap soracağız" demek çözüm değildir. Evet hesap sorulmalıdır. Ancak bu hesap, öfkeli haykırışlarla değil, işçi sınıfının örgütlü mücadelesiyle verilmelidir. Demir çelik işçisi yaşanılan bu deneyimin de gösterdiği gibi mücadeleyi uzlaşmacı teslimiyetçi, faşist sendikaların insiyatifine bırakmamalıdır. Söz ve karar sahipliğini, sendikal demokrasiyi hayata geçiren, sarı sendikacıları koltuklarından alaşağı edecek örgütlülüğünü yaratmalıdır. Devrimci sendikal yapıyı (sınıf ve kitle sendikası) hedef alarak girişeceği mücadelede işyerleri temel alınmalıdır. Bu sayede işçiler tüm gelişmelerin içinde yer alabilecek, tartışacak, değerlendirecek, mücadele eğitim alanına dönüşebilecek, kararların alınmasından uygulanmasına her aşamada aktif olabilecek ve böylesi ihanetler yaşanmayacaktır.

Bugün metal işkolu işçileri büyük bir tepkiyi ve mücadele potansiyelini içinde taşıyor.

İşte Türk Metal... İşçiler sendikanın tüm baskı ve zorbalıklarına karşın, toplama kampını andıran işyerlerinde ek zam mücadelesi verebiliyor, işten atılmalara karşı üretimi durdurabiliyor. Toplu istifalar gerçekleşiyor.

İşte Otomobil-İş... İşçilerin haklı ek zam mücadelelerine işverenden daha fazla karşı çıkıyor. Ama işçiler sendikalarına rağmen mücadeleyi sürdürüyor. İşçiler "Hakkımız olanı sendikaya rağmen alacağız" diyor, gelişen tepkiyi örgütlü bir temelde teslimiyetçi yönetime karşı yükseltiyor, bu potansiyeli sınıf ve kitle sendikasını yaratma doğrultusunda şekillendiriyor.

İşte Çelik-İş... Oynanan tüm oyunlara seyirci kalmanın ötesinde, binlerce demir çelik işçisini masabaşı pazarlıklarında rahatça ortaya sürebiliyor, Türk-İş gibi sarı-uzlaşmacı devlet sendikasında birleşmenin hesapları için kullanabiliyor.

Ve Özdemir-İş... Gerici yapısıyla gelişmeleri sınıfsal özünden çıkartıp işçileri mücadeleden uzaklaştırıyor.

Yaklaşan Çelik-İş genel kurulunda demir çelik işçilerine, grev süresince yaşadıkları, birikimleri rehber olmalıdır. Genel kurulda sınıfa ihanet edenlere gerekli cevap verilmeli, sendikal yönetimden defedilmelidir. Bu aynı zamanda Türk-İş'te yığılma, uzlaşmacılığa eklemlenme anlamına gelecek "birlik" pazarlıklarına da yanıt olacaktır. Türk-İş içindeki koltuk kavgalarında çelik işçisi kendini kullandırmamalıdır.

Genel kurulda "birlik" konusu gündeme getirilirse, "Hangi ilkeler temelinde, neye göre belirlenecek?" "Sınıfın bağımsız sendikal politikası ne olmalıdır?" gibi temel sorulara cevap istenmelidir.

Türk-İş'te birlik çağrılarını yapanların ilk adımı Otomobil-İş Sendikası'yla "birliği" gerçekleştirmektir. Bunun arkasında yatan "birlik", "güçlülük" değil, Şevket Yılmaz'a, Özbek'e karşı manevra alanı sağlamak, sınıfın potansiyelini eritmek çabasıdır. Bu anlamda Çelik-İş genel kurulu yalnızca metal işçileri değil, tüm işçi sınıfı için de önem taşımaktadır. Kongre ve genel kurullar, sınıf ve kitle sendikal anlayışını, örgütlülük ve mücadele çizgisinin adımlarının atıldığı alanlara çevrilmeli, ortak mücadele sürecine hizmet etmelidir.

Çelik işçileri;

Siyasi arenada çıkar peşinde koşanların, işçilerin inançlarını istismar ederek sendika yönetimlerine çöreklenmelerine izin vermemelidir.

İşçileri sömürürken din, inanç, mezhep vb. ayrımlar yapmayan işverenlere karşı, işçi sınıfının birliği, din, dil, ırk, mezhep vb. ayrımlar güdülmeden, insanca yaşama mücadelesi içinde yaratılmalıdır. Bu sınıf birliği sendikalarının yönetimine gelmelidir. Din, mezhep, bölge, ırk, cinsiyet ayrımı güdenler ve işçi sınıfının iktidarına karşı çıkanlar işçi sendikalarının yöneticisi olamaz.

"BİZ HAYATI EMEĞİMİZLE VAREDİYORUZ. ÖYLEYSE YÖNETİMLER DE BİZ İŞÇİ SINIFININ ELİNDE OLMALIDIR" denilerek sınıfın özgücü sendika yönetimlerine oturtulmalıdır. Sınıf düşmanlarına cevap tarih sahnesinde verilmelidir.

** Grev sürecinde yaşananlar çözüm önerileri İşçilerin Sesi gazetesi 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8. sayılarında daha geniş ele alınmıştır. Kongrelerine yönelik çalışma yürüten işçiler ve işçi önderleri bu yazılardan yararlanabilir.*

Özal, ABD ve

Baştarafı 1. sayfada

yüklenmiştir. Türkiye'nin çeşitli ülkelerde Türk kökenli azanlıklarla bu içerikte bir ilişki kurması istenmektedir. Çeşitli istihbarat teşkilatlarının bu amaçla kurdukları gizli örgütler, yine Türk kökenlilere yönelik Türkiye kaynaklı yayınlar bunun örnekleridir.

Emperyalizmin, "sosyalist" ülkelere yönelik bu stratejisinin başarıya ulaşmasının temel koşulu, ulusal azınlıkların veya düzen muhalifi kişilerin kendi yaşadıkları topraklarda kalmaları, o ülkede **sürekli** bir bunalım kaynağı olmalarıdır.

Doğu Almanya'dan göç etmek isteyenlerin sayısını sınırlayabilmek amacıyla Batı Almanya'nın büyükelçiliğini kapatması bunun bir örneğidir. Letonya, Litvanya, Gürcistan, Azerbaycan gibi bölgelerdeki hareketlenmeler bu politikanın ulaştığı başarı derecesinin bir göstergesidir.

Bu genel açıklamada Bulgaristan özeline dönersek, ABD'nin genel politikası Türk azınlığın Bulgaristan'da kalmasını gerektirir. Bu noktada, Özal'ın "hepsini göndersinler, 57 milyon oluruz". "Hepsini bağrımıza basmaya hazırız" şeklindeki demeçleri ve ilk anda sınırı açması ABD'yle ters düştüğü gibi bir görüntü ortaya çıkarmaktadır. Ne var ki, bu sadece bir görüntüdür.

Sınır kapılarının açılmasındaki neden, Özal'ın bu sorunu içi politikada kullanarak, yıpranmışlığını biraz olsun giderme arzusudur. Fakat, Özal bu manevrayı yaparken Bulgaristan'ın bu kadar çok insanı, üstelik bu kadar kısa bir sürede (iki ayda 300.000 kişi) Türkiye'ye gönderemeyeceğini düşünüyordu. Yani, blöf yapıyordu. Bu yüzden, Özal'ın sınırı açtığını ilan etmesi, 2 milyon insanı çağırması ABD'nin genel politikasıyla çelişmiyordu. Ne zamanki, Bulgaristan bu blöfü gördü ve Özal'ın çağrısı **pratiğe** dönmeye başladı, işte o noktada generallerin de devreye girmesiyle birlikte bir gece içinde sınır kapılarının kapatılması kararı alındı.

Elbette ki bu kararın alınmasındaki diğer faktörleri de hesaba katmak gerekir. Ev, iş, eğitim, sosyal güvence gibi sorunların büyük ölçüde çözüme ulaştığı bir yaşam tarzından Türkiye'ye gelen göçmenlerin 30 bini, büyük bir hayal kırıklığı içinde geriye döndüler. Hükümetin Bulgaristan üzerinden yürütmeye çalıştığı anti-sosyalist kampanya, yerli halkın önemli bir bölümünün gelen göçmenleri, kiraların artmasının, işten atılmaların vb. nedeni olarak görmesi, bundanda hükümeti sorumlu tutmasıyla büyük ölçüde ters tepti. Böylece, egemen sınıfların ırkçılık rüzgârları estirme çabaları boşa çıktı. Hükümet, umduğunun tersine prestij kaybına uğradı.

Ayrıca, Bulgaristan'da kalmaları halinde Bulgaristan için bir sorun olabilecek 300.000 insan, alıştığı toplumsal güvenceleri bulamadığı Türkiye'de orta vadede toplumsal muhalefete eklemlenme potansiyelini taşıdığından Türkiye burjuvazisinin başına dert olacaktır.

Türkiye egemen sınıfların ve Özal hükümetinin Bulgaristan sorununa yaklaşımı, ancak bütün bu nedenlerle birlikte ABD'nin genel politikası da gözönünde tutulursa anlaşılabilir.

SSK kime

Baştarafı 1. sayfada

ca muayene olmak artık parası olanlar için" diyor.

Ahmet Zor, Beyoğlu Havagazı Şebekesi'nde 18 yıllık belediye işçisi. Okmeydanı SSK Hastanesi'ne "acil hasta" olarak geliyor. "Numara bitti, deniyor, üç gündür gelip-gidiyorum. İlgilenen yok. Şikâyet edilecek bir yer de yok" diye dile getiriyor hastanedeki işlemezliği.

Mehmet Metin,Balmumcu Askeri Dikimevi'nden. Dişlerinin tedavisi için kaç gündür gelip gidiyor. Metin, "doktor, 'işin temiz olması için' özel muayenesini veriyor. Özel muayene olursan (yani 50.000.-TL. verirsen) kontrole, numara almadan, sırasız girebiliyorsun. daha çok ilgi gösteriliyor" diyor.

Hüseyin Bayar 24 yıllık Profilo işçisi. Türk-Metal Sendikası'na üye. Bayar, "hastalar da, doktorlar da haklı. Asıl suçlular sendikacılarımız ve politikacılar. İşyerinde sendikacılar bize kazık atıyor, hastanede de politikacılar" diyor ve siyasal yönetime çatıyor.

SSK Hastanesi'nde kapıda duran nöbetçinin başhekimden yetkili olduğunu, rüşvetin alıp başını gittiğini söylüyor hastalar. Herkes kendi başındaki belayı atmak istiyor, bir an önce bitse de bu işkence gitsem, diyor. Her gün sıra kavgası, hastane personeliyle hırgür sürüp gidiyor.

SSK prim tavanlarının ve aylık miktar yüzdelerinin yükseltilmesiyle çalışanların ücretlerinden her ay büyük bir bölüm SSK'ya kesilmektedir. her ay trilyonla ifade edilen bu kesintilerin 82 verilerine göre ancak % 24 sağlık hizmetlerine ayrılıyor. SSK, yönetim harcamalarıyla (% 65) çalışanların paraları, hiçbir denetlemeye uğramadan bir yerlere akıtılıp talan ve çarçur edilirken, SSK'daki anarşik işleyişle hasta-hastane personeli birbirine düşürülüyor, tedavi için kuyruklar oluşuyor, hastalar baştan savma muayene ve gelişigüzel ilaçlarla savuşturuluyor ve bugün açıkça milyonlarca insana hizmet verecek SSK sağlık kuruluşlarında bu da yetmiyor gibi insan sağlığı ile oynanıyor.

Diğer yandan işçi ve memurların ücretlerinden kesinti yapan kamu ve özel kesim işverenleri, bunları ucuz finansman olarak kullanıyor ve SSK'ya ödemiyor. Halen işverenlerin SSK'ya 900 milyara varan borcu bulunmaktadır.

Bir yanda yetersiz araç-gereçler ve tıbbi personel ile, bakımsızlık ve ilgisizlikten laçkalaşmış bir kurum, diğer yanda milyonlarca işçiden kesilen milyarlarca paraları ucuz finansman olarak talan edilen bir kurum SSK.

ÖZEL SAĞLIK HİZMETİ: "PARASI OLAN TEDAVİ OLUR, POLİTİKASI"

Siyasal iktidar, insan sağlığına "yatırımkâr" anlayışıyla bakıyor. Geniş işçi ve emekçi kitlelerin sağlığı, yaşamı onu hiç ilgilendirmiyor. 12 Eylül ve onun devamcısı siyasal iktidarın izlediği sağlık politikası, "paran varsa tedavi ol, yoksa öl" politikası yani başının çaresine bak, politikasıdır.

Bugün devlet hastanelerinde olduğu gibi kitlelere hizmet veren SSK hastanelerinde de milyonlarca insanın sağlığını ve yaşamını tehdit eden başıbozukluk, laçkalık, işçi, emek ve alınterinden kesilen paraların talan ve çarçur edilişi siyasal iktidarın baskı, yasak ve azgınca sömürüye dayanan politikalarının bir parçasıdır.

İşçi ve emekçilerin yarattıkları örgütlülükleriyle bu alanda da haklarını aramaları, milyarlarca işçi paralarıyla yaşayan, kitlelere hizmet veren SSK hastanelerinin laçkalaşmasına, bir talan ve soygun yuvası haline gelip yabancılaşmasına karşı çıkmaları gerekir. Bu laçkalık karşısındaki çaresizliğin önüne geçmenin başka çaresi yok gibi.

Hesap sorulmalı

Baştarafı 1. sayfada

sıkı fıkı ilişkilerle duyurmuş ya da Union Carbide gibi Hindistan'da 2500 insanın ölümüne yol açıp sicilini kanla yazdırmış uluslararası tekeller var.

Bir diğer dev KİT ise Makine Kimya Endüstrisi Kurumu. Hatırlanacağı gibi MKE'nin iki fabrikası (yaklaşık üç ay önce) kapatılmıştı. Tabii bu da emperyalistlerin istemleri dışında olmadı. Bu kapatma olayı ekonominin değerlerinin, temel taşlarının emperyalizmle bütünleşme uğruna talan edilmesinden, sömürünün katmerlendirilmesinden başka bir anlam taşımıyor.

Gerçekte, bugün MKE'nin özelleştirme listesinin başlarında yer alması, birkaç ay önceki kapatma olayından farklı değil. Çünkü her iki gelişme de aynı amaca hizmet ediyor: Emperyalizme kolaylıkla yutacağı lokmalar hazırlamak.

MKE, yine The Morgan Bank'ın hazırladığı raporda "belki özelleştirilebilir" bölümünde yer alıyor. Üretim kategorisi ise ağır sanayii. Ülke ekonomisinin temel taşlarından biri. Silah yapımının yanısıra, Türkiye'nin Avrupa pazarında oldukça güçlü olduğu tekstil işkoluna makineler üretiyor. Ve temel taşlardan biri olan MKE emperyalizme, bu güçlü konumuyla adeta "ikram" ediliyor.

Ülke ekonomisi artık açıklamalara bile gerek duyulmadan emperyalizme peşkeş çekiliyor. Halkın vergileriyle kurulan, işçilerin alınteriyle işleyen, gerçekte halka ait dev kuruluşlar haraç mezat satılıyor. Emperyalistlere, "bu ülke benden çok senin, dilediğin gibi sömür, parçala, yönet" deniyor. Halkın yarattığı değerler yerli ve yabancı tekellerce azgınca bir iştahla yağmalanıyorken özelleştirmeyle bu yağmalamaya resmiyet kazandırılıyor. Tekelci sermaye ise bu talanda payının azalacağı, eriyip gideceği endişesiyle feryat ediyor. Kendilerine ara malı üreten, ucuz işgücü kaynağı olarak diledikleri̇nce kullandıkları bu kuruluşların elden çıkartılmasını, kendilerini emperyalizmle bütünleşme sürecinde girecekleri yeni ilişkilere hazır hissetmediklerinden göze alamıyorlar. Yeni konularının belirsizliğiyle panikleyip, güvence istiyorlar. Emperyalizmle bütünleşme ve bu bütünleşmenin derinleşmesi sürecine uyum sağlayıp sağlayamayacaklarının kaygısı içindeler. Çünkü bu süreç, aynı zamanda ayak uyduramayanların elenip gitmesi, yok olmasını da içeriyor.

"Halkın malını kime satıyorsun?" deyip "hesap soran" muhalefet partilerinin karşı çıkışı ise halkın yarattığı değerlerin yerli, yabancı tekellerce talan edilmesine duyduğu rahatsızlıktan kaynaklanmıyor. Muhalefet, bu gelişmeleri koltuk kapma kavgasında kullanabileceği bir koz olarak görüyor. Yoksa, ülke değerlerinin emperyalizme peşkeş çekilmesi değil ancak "ucuza gidiyor" kaygısındalar. Nitekim "biz iktidara geldiğimizde..." diye başlayan nutuklar atmaktan başka bir şey yapmamaları da samimiyetsizliklerinin göstergesi.

Ülkeyi emperyalizme peşkeş çekmenin, bağımlılığı bir üst boyuta sıçratmanın belgesi olan 24 Ocak ekonomik "istikrar" programının önemli bir halkası KİT'lerin elden çıkartılması, diğer bir deyişle özelleştirilmeye gidilmesiydi. Uzun vadede, ekonomiyi uluslararası tekellerin ellerine tümüyle teslim etmeyi amaçlayan özelleştirme, işçi sınıfı için de köleliğin derinleşmesi, sömürünün azgınlaşması anlamına geliyordu.

"KİT'leri verimli kılmak", "sermayeyi tabana yaymak" demagojileriyle zemini hazırlanan özelleştirmeye, "holdingler de halk sayılır" denilerek gerçek anlamı veriliyordu.

İşçilere, emekçilere vereceği üç kuruşun hesabını yapan, "daha fazla kâr" diyen holdingleri biraz daha besleyebilmenin telaşında olan siyasi iktidar, ilk planda birkaç işletmeyi (Iğdır İplik Fab. yem sanayii gibi) patronlara ikram ederek özelleştirmede ilk adımları da atıyordu. Küçük, önemsiz işletmeler Türk patronlara sunularak özelleştirmede "güzel" örnekler yaratılmaya, halkın gözünde puan kazanılmaya çalışılıyordu. Bu, aynı zamanda asıl hedefe ulaşmada bir yumuşak geçişti. Alıcı listesinde baş sırayı faşist parababalarının, büyük sermaye gruplarının çekmesi, satışa sunulan işletmelerin kârlılıklarının yüksek olması ve alıcıların milyarlarca liralık kredilerle desteklenmesi, bu alanda yapılan demagojileri de açığa çıkarıyordu.

Satış listesi zamanla ülke sanayiinde belkemiği niteliğindeki dev işletmelerle doldurulmaya başlandı; TÜPRAŞ, PETKİM, SÜMERBANK, ERDEMİR, MKE...

"Ekonomik verimliliği arttırmak", "yeni teknolojiler getirmek" yalanlarıyla süslenen bu özelleştirme girişimlerinin altında ise yabancı sermaye yatıyordu. Nitekim emperyalizmin mâli temsilcileri IMF ve Dünya Bankası'nın, özelleştirme konusunda tam destek vermeleri ve KİT'lerde yapılacak reformlar üzerinde önemle durmaları da bunun göstergesiydi.

Dünya Bankası'nın, özelleştirme programının başarılı olması için 2 milyon dolarlık kredi açması boşuna değildi. Bir Dünya Bankası yetkilisinin sözlerinden de anlaşılabileceği gibi, Türkiye aynı zamanda Dünya Bankası reçetelerinin denenmesi için gerçek bir laboratuvardı da.

Emperyalizmin çıkarları, beklentileri ve hazırladığı reçeteler doğrultusunda gelişen özelleştirme ya da yabancılaştırmada, söylenenlerin tam tersine kârı, verimliliği yüksek, ülke ekonomisinde stratejik önemi olan KİT'lerin seçilmesi, ekonominin (ekonomiyle birlikte tüm ülkenin) emperyalizme teslim edilmek istenmesinden başka bir anlam taşımıyor.

Bu teslim alış öyle bir boyuta gelmiş ki, ABD satışlara, "özelleştirme, kendi gücüne sahip çıkarak yapılmalı. Oysa bizim elimizde hiçbir şeyimiz kalmıyor" şeklinde liberal bir mantıkla karşı çıkanlara dahi tahammülsüz. Hiçbir engel tanımıyor. Nitekim özelleştirme programının şu anki uygulamasına ilişkin eleştiriler getiren 26 profesör İstanbul ABD Başkonsolosluğu'nca sorgulanabiliyor. "Bu tür bildiriler yayınlamak, Türkiye'nin çıkarlarına ters düşmez mi, dış ilişkileri zedelemez mi?" sorusu olayın sadece birkaç işletmenin satışıyla kalmayacağını da gösteriyor. ABD tüm gelişmeleri yönlendirebilme, bu yoldaki "pürüzleri" giderme hakkını kendisinde görebiliyor.

Evet, bu gelişmeler emperyalistlerin önünde el ovuşturup, iki büklüm olanların, çanak yalayıcılığı yapanların, "vatan, millet" nutukları atıp ülkeyi pervasızca satanların son ihanetidir. Ve cevapsız kalmamalıdır.

Sorunu, "ha yerli ha yabancı ne farkeder" ya da "kıdem tazminatım ne olacak" mantığıyla değil, işçi sınıfına dayatılan yeni bir sömürü mekanizması, gerçekte halka ait değerleri azgınca yağmalamayı amaçlayan, emperyalistlerin ve yerli işbirlikçilerinin kurduğu bir sömürü ağı olarak ele almak gerekir. Ve cevabı verecek, bu yağmaya, sömürüye 'dur' diyecek de öncelikle işçi sınıfıdır.

Sorunun çözümü halka "evet mi, hayır mı" diye sormakta, referanduma gitmekte değildir. Bu öneri göstermeliktir ve kandırmacadan öteye gidemez.

Çözüm, üretimden gelen gücü elinde tutan işçi sınıfında ve diğer emekçi kesimlerin vereceği destektedir. Çünkü bu sömürü çarkı sadece fabrikalarda, sınırlı kalmayacak, engellenmezse tüm ülkeyi dişleri arasında ezen çark daha da hızlı dönecektir. Bu çarkın dişlileri kırılmalı, sökülüp atılmalıdır. Öncelikle adı geçen fabrikalarda çalışan işçiler olmak üzere, tüm işçiler sınıf bilinciyle yoğuracakları örgütlü güçlerini devreye sokmalı, sendikaları üzerinde zorlayıcı olmalı, gösterilen tepkilerin basın açıklamalarıyla sınırlandırılmasını önlemelidir. Kamuoyunu duyarlı kılacak, geniş halk kitlelerinin desteğini içerebilecek eylem türleri geliştirilmelidir. Emperyalistlere ve yerli işbirlikçilerine hayatı üretenlerin kimler olduğu gösterilmeli, tüm yapılanların hesabı sorulmalıdır.

İşçileri azgınca sömürmeyi "strateji" olarak belirleyen bu işçi düşmanlarından, her lafın başında "vatan hainlerinden" "dış mihraklardan" bahsedip, ülkeyi, halkın yarattığı değerleri parça parça emperyalistlere satanlardan hesap sorulmalıdır, sorulacaktır...

İŞÇİLERİN SESİ
Sahibi: Çetin Uygur
Yazılşleri Müdürü: Soner Kızılkaya
Yazışma Adresi: Prof. K. İsmail Gürkan Cad 3/5 Hüdaverdi Apt. Cağaloğlu-İstanbul
Tel: 528 16 73
Dizgi: PERKA A.Ş.
Baskı: Son Havadis
Dayanışma ve Abone Ödentileri: Yapı Kredi Bankası Çağlayan Şubesi
TL. Hesap No: 19096-4
Döviz Hesap No: 620328-5
Üretenler: Çetin Uygur, Füsun Demiralp, Aytimur Doğan, Soner Kızılkaya, Behzat Taş, İnönü Alpat, Ali Ateşoğulları, Volkan Yaraşır,
Ankara Bürosu: Adakale Sok. No: 16/6 Yenişehir

"12 Eylül günü yemek boykotu yaparsınız?", "sizi kim yönlendiriyor?" soruları ise sorgunun asıl amacını gösteriyor. Kurşun bahane ...

Kavel'de bir garip sorgu

"...Ve soluğum tükenmedikçe bu doyumsuz
dünyada
güneşe karışmadıkça etim,
Kavel grevcilerinin türküsünü
söyleyeceğim..."

Hasan Hüseyin'in bu dizelerine de yansıdığı gibi Kavel Kablo Fabrikası'nda bundan 26 yıl önce bir direniş türküsü söylenmişti. Dönemin sendikal anlayışlarını aşan, sınıf bilinci ve tepkiselliğiyle dolu Kavel direnişi, bugünlere uzanan bir mücadele potansiyelinin tohumu oldu. Kavel'se başlıbaşına bir direniş sembolü...

Ve 12 Eylül '89'da Kavel Kablo üretim birimine atılan bir mermi gözleri yeniden buraya çevirdi. Kurşunun bulunduğu bölümde çalışan 9 işçi ve 2 güvenlik görevlisinin gözaltına alınması ve yaklaşık iki gün boyunca bu gözaltının sürmesi ise Kavel işçilerine "potansiyel suçlu" gözüyle bakan resmî güçlerin zihniyetini bir kez daha gösterdi.

'63'te Vehbi Koç'a ait olan fabrika, bugün Arap sermayesinin. İşçiler açısından değişen bir şey yok. 26 yıl önce de sermayenin bekçiliğini yapan resmî güçlerin saldırı hedefiydiler, bugün de... 26 yıl önce 7 işçi tutuklanmıştı, bugün 11 işçi gözaltına alındı.

İstinye Karakolu Başkomiseri, gözaltına alma gerekçesini şöyle açıklıyordu: "Bunlar yapmamıştır, ama ateş edeni görmüşlerdir." Asıl gerekçe ise gözaltındayken işçilere sorulan sorularla açığa çıkıyordu. Sorun, 12 Eylül günü Kavel'de "yemek boykotu" yapıldığı iddiasında düğümleniyordu. "12 Eylül'e denk getirmeniz bilinçli mi oldu?" "Sizi yönlendiren kim?" gibi sorular gerçek sebebi gösteriyordu. Başkomiser, yaptığı konuşmalarla kimin bekçiliğini yaptığını da açığa vuruyordu; "Turgut Özal, Vehbi Koç, Kenan Evren gibiler devlete senelerini vermiş, yetişmiş kişiler. Ya siz bu devlet için ne yaptınız?"

Karakolda bunlar olurken, dışarıda bilgi isteyen insanlara "onlar gözaltında değil ki, nezarethaneye bile atmadık" şeklinde açıklama yapılıyordu. İnsanların özgürlüklerinin ellerinden alınması, kaba dayaktan geçirilmesi şöyle dursun, nezarethaneye atılmamaları lütuf gibi gösteriliyordu.

Sonuçta 11 işçinin fabrikadan, karakola ve şubeye uzanan bu "yolculuğu" savcılıkta noktalanıyordu. Savcının "ne işgüzar adamlar var. Adam yemeğini yemez yemez. Bunun için gözaltına mı alınırmış..." sözleri "araştırmanın" nerede yoğunlaştığının da kanıtı oldu.

Ancak bu yapılanlar cevapsız kalmadı. Kavel işçileri yüzde yüz katılımla gerçekleştirdikleri toplu viziteye çıkma ve yemek boykotu eylemleriyle arkadaşlarına sahip çıkarak hem zorbalara hem de duyarsız sendika yönetimine cevap verdiler. Çünkü gelişmeler boyunca, Otomobil-İş şube yönetiminin tek yaptığı yarım saat için karakol önüne gelip, "nasıl gidiyor? İyi iyi devam edin" demekten ibaretti. Kavel'de yaşanan bu olay geriye 9 mm.lik bir kurşun, tedirgin bir bekleyişle geçen iki gün ve bilenmiş bir öfke bıraktı. Bu olay bir kez daha kanıtladı ki mücadele, koltuklarına gömülü sendika yöneticilerine bırakıldığında sonuçsuz kalacaktır. Ve yine kanıtladı ki tek çıkar yol, bu tür saldırıları sınıf mücadelesinden kopuk düşünmeden, işçi sınıfının örgütlü gücüyle, özgücüyle mücadele etmesinden geçmektedir Yaşanan bu deneyimler olumluluk ve olumsuzluklarıyla '63'te yaratılan mücadele geleneğini yaşatmak ve geleceğe uzandırmakta kullanılmalıdır.

1 Mayıs '77'ler, '89'lar, Türkiye'de saldırının kimlere karşı yapıldığını, silahın kimlere doğrultulduğunu gösterdi. Ne dersiniz, Kavel'de kurşun kime sıkıldı.

Yem Sanayii'nde 24 saatlik grev

Yem Sanayii A.Ş.'nin grevi yalnızca 1 gün sürdü. Mart ayında başlayan toplusözleşme görüşmelerinin işveren tarafı olan TÜHİS'in tutumu yüzünden arabulucu aşamasında da tıkanması üzerine grev kararı alınmıştı. Yem Sanayii A.Ş.'nin 26 ildeki 27 işyerinde 1200 civarında işçi çalışıyor. Öz Gıda-İş Sendikası'nın örgütlü bulunduğu Yem Sanayii'nde bağıtlanan toplusözleşme ile yüzde 170 civarı bir zam alındı. Toplusözleşme dışı zamanlarda işyerlerinde hiçbir çalışmanın yapılmadığından yakınan işçiler, toplusözleşmenin imzalanmasının olumlu olduğunu ancak sorunların yine gündemde olduğunu, toplusözleşmenin her şey demek olmadığını belirtiyorlar.

Genel Maden-İş Amasra Şube Genel Kurulu yapıldı

Merkezi Zonguldak'ta bulunan Türk-İş Genel Maden-İş Sendikası Amasra Şubesi'nin Genel Kurulu yapıldı.

Türkiye Taşkömürü Kurumu yöneticilerinin doğrudan ve dolaylı etkilemeye çalıştıkları Genel Kurul'dan işçilerin sesi yükseldi. Bir dönem önce ağırlıklı üretici işçilerin oluşturduğu yönetim seçimleri tekrar kazandı.

Şube Başkanlığına seçilen Sabri Cebecik yaptığı konuşmada Zonguldak Havzası'nda Osmanlı'dan bu yana hep tepeden inmeci yönetici anlayışının egemen olduğunu belirtti. "Zonguldak'ı yaşanır bir kent haline dönüştürmek Zonguldak'ı sıfırdan buğüne getirenlerin söz ve karar sahibi olmasıyla mümkündür'' diyen Cebecik, sendikal anlayışta değişikliğin gerektiğini belirtti.

Genel Kurul'da Başkanlığa Sabri Cebecik (Yeraltı pantörü), Başkan Yardımcılığına Hazım Tutkun (Kazmacı ustası), Genel Sekreterliğe Muzaffer Gün (Yeraltı Elektrikçisi), Mali Sekreterliğe Ziya Özmen (Kazmacı), Teşkilatlandırma Sekreterliğine Raşit Yiğit (Kazmacı Ustası) seçildiler. Yönetim kendimizden başlayarak tüm arkadaşlarımıza sınıf çıkarları ve mücadelesini öğreten bir eğitimi ve ocaklara kadar uzanan bir yeni sendika yapılanması gerçekleştirmeyi düşündüklerini belirtti.

Ayvalık Komili'de seçim usulsüzlüğü

Kuruluşundan bu yana mücadeleye tanık olmayan Ayvalık Komili Fabrikası'nda seçimlerde usulsüzlük yapıldı.

Ayvalık Komili Fabrikası'nda Tek Gıda-İş Sendikası örgütlü. Haziran ayında yapılınış gibi gösterilerek sahte mazbata ile "seçilen" delegeler tarafından Tek Gıda-İş Balıkesir Şube Başkanlığı'na MHP kökenli Ahmet İlmen getirildi.

Seçim yapılmadan yapılan delege tesbiti, işçiler arasında huzursuzluk yarattı. Delegelerin hemen hemen tümünün MÇP'li ya da gerici kişiler oluşu dikkati çekti. Sendika yöneticileri yemekhaneye astıkları listede önce **"seçilen delegeler"** ibaresini kullandılar. Fakat işçilerin seçimsiz delege tesbitine sert tepkileri sonucu **"delege adayları"** ibaresini kullandılar.

Buna rağmen seçim, belirtilen tarihte yapılmadı ama nasıl olduysa(!) delegelik mazbataları hukukileştirildi ve bu duruma tüm yetkili organlar sessiz kaldı.

Soruyoruz:

Seçim yapıldı mı? Yapıldıysa imza listeleri nerededir? Hükümet Komseri kimdi? Delegelik mazbataları Balıkesir Şube seçimlerinde nasıl kabul edildi?

Bu konuda Tek Gıda-İş içinde Devrimci Muhalefeti yürüten arkadaşların gerek sendika içinde ve gerekse hukuki açıdan yardımlarını istiyoruz.

Ünilever işçileri ek zam için yürüdü

"Birliği mücadelemizle yaratalım. 'Bana ne' kelimesini kafalarımızdan silelim. Ve hep birlikte mücadele edelim".

Bu sözler, 2 Ekim'de ek zam için yürüyen Lever-İş işçilerinden birine ait. Gerçekten de ek zam yürüyüşlerinin aynı gün, aynı saatte Unilever Çorlu, Unilever Adana, Lever Gebze, Lever Sabun, Lever Ofis, Elida ve Desaş işyerlerinde gerçekleştirilmesi önemli bir mesaj oldu. Unilever Çorlu ve Unilever Adana'nın Özgıda-İş'e, diğerlerinin ise Petrol-İş'e bağlı olduğu düşünüldüğünde bu mesajın anlamı daha net ortaya çıkıyor.

Özellikle Desaş'ın destek vermek için bu eylemlere katılması oldukça anlamlı. Çünkü Desaş işçileri sözleşmeli olduğundan ek zam talep edemiyor.

Yürüyüşün yapıldığı gün Lever Gebze'deydik. Sabah ve öğle vardiyasında çalışan işçiler ayrı ayrı gerçekleştirdikleri yürüyüşlerle taleplerini dile getirdiler. Lever işçileri ne istiyor?

Temmuz'dan Şubat'a (yeni sözleşme döneminin başlangıç tarihi) 7 aylık dönem için 1.5 milyon TL net (seyyanen) ek zam... İşçiler dakika dakika artan hayat pahalılığının, vergi tavanlarının yükseltilmesinin ve zorunlu tasarruf fonunun erittiği ücretlerini biraz olsun koruyabilmek için ek zam istediklerini dile getiriyorlar. Arkasından ekliyorlar; "Ek zam da yeterli değil tabii. Elde edeceğimiz kazanımların kalıcılığını sağlamak için yeni sözleşmemizde idari, demokratik taleplere de yer vereceğiz. İşveren ürettiğimiz ürünlere haftada bir zam yapabiliyorken, bizim de ek zam istemek en doğal hakkımız. Ve alacağız."

Sabah vardiyasında, DYO işçilerinin de alkışlarla desteklediği, yaklaşık 500 işçinin yürüyüşüne polis müdahale etti. Bu arada fabrikanın servis şoförlerinden birini gözaltına almaya çalıştı (korna çalıp işçileri desteklediği gerekçesiyle). Ancak işçilerin müdahalesiyle geri çekilmek zorunda kaldı.

Yürüyüş sırasında Kimaş Fabrikası'nın da önünden geçen işçiler, grevcilere büyük moral destek verdiler. Aynı yürüyüş yaklaşık 200 işçinin katılımıyla 16.00 vardiyasında da gerçekleştirildi. Lever işçileri bu yürüyüşle birlikte 20 dakika geç işbaşı yaptılar. "İşe 1 saat geç kalma hakkımız sözleşmede var. Biz bu hakkı kullanıyoruz. Taleplerimiz kabul edilmezse eylemlerimiz toplu viziteye çıkış şekline dönüşebilir" diyen işçiler, fabrika önüne geldikten sonra alkışlarla işbaşı yaptılar.

"Bu gelişmelerden sonra, işten çıkartmalar yaşanması olasılığına karşı ne önlemler alacaksınız?" sorusuna Petrol-İş şube yetkilileri "Böyle bir olasılığın gerçekleşeceğini sanmıyoruz" şeklinde cevap verdiler.

İşçiler, İzmit'teki lastik fabrikalarında, işçilerin ek zam mücadelesi verdiğini, ancak henüz bu yönde bir eylem birliğinin henüz kurulamadığını belirttiler.

Lever işçileri ek zam eyleminde "Birliği mücadelemizle yaratacağız" diyorlar.

Lastik işçilerinin ek zam direnişi

Laspetkim-İş İzmit şubesine bağlı Brissa (Lassa), Pirelli ve Goodyear fabrikalarında başlatılan ek zam eylemleri dönüşümlü olarak sürüyor. Bu fabrikalarda ek zama ilişkin gelişmeler Ağustos ayında başladı. Adapazarı ve İzmit'te kurulu Goodyear, Brissa ve Pirelli işçileri hayat pahalılığına karşı işverenden (kişi başına) net 1 milyon TL talep ettiler. Ancak bu talebin belirlenip, işverene sunulması kolaylıkla olmadı. İşçiler öncelikle bu taleplerini kabul ettirmede sendikalarıyla mücadele etmek zorunda kaldılar. Çünkü Laspetkim-İş olaya "toplu sözleşmede varolmayan bir hak için mücadele edemeyiz. Toplu sözleşmeye sadık kalmalıyız" mantığıyla karşı çıkıyordu. Ancak üç haneli rakamlara tırmanan enflasyonla gittikçe boğulan işçileri "ilkelere" dayalı bu açıklamalar engelleyemedi. Genel merkeze bu taleplerini ileten lastik fabrikası işçileri, genel merkezden ek zam lehinde bir karar çıkmasında etkili oldular. Ancak böyle bir kararın alınmasında "ilkelerine" bu denli sadık sendika yönetiminin, bu manevrayı genel kurul öncesine denk getirmesi kafalarda bir soru işareti oldu.

Sendikanın bu çelişkili tavrına ilişkin İzmit Şube Başkanı Attila İlmian şunları söyledi; "...Toplu sözleşmenin süresi bellidir. Tarafların iradesiyle imzalanmıştır. Önemli olan toplu sözleşmeye sadık kalmaktır. Bu talep dönem olarak da yanlıştır. Çünkü lastik fabrikaları için toplu sözleşme dönemi başlamıştır. Bunun yanında ek zam talebi Laspetkim-İş'in ilkelerine de aykırıdır. Diğer yandan sendika olarak tabanın söz ve karar sahipliğini de savunuyoruz. Ek zam talebi işçilerden geldiği için bu ilkeyi de zedelemek olmaz. Yani çelişkili bir durum. Diğer bir deyişle ek zam talebi ilkelerimizi zedeliyor demek de ilkesizlik. Bu kaygan bir zemin üzerinde mücadele etmektir."

Sonuçta Laspetkim-İş sendika yönetimi ilkeler arasında böyle zikzak çizerken ve başlangıçta ek zam olayına "ilkeli" bir şekilde karşı çıkarken (tesadüf bu ya), tam da genel kurul öncesi, işçilerin talepleri doğrultusunda bir kararla işveren tarafını temsil eden KİPLAS'ın önüne çıktı. Ancak KİPLAS, bu talebin sözleşme dışı olduğunu, durumun direkt işverenle sendikayı (Laspetkim-İş) ilgilendirdiğini ve ancak arabuluculuk yapabileceğini bildirdi.

22 Ağustos '89'da Laspetkim-İş ve KİPLAS arasında yapılan ikili görüşme sonucu, işverenler 1 Eylül '89'a dek düşünmek için zaman istediler. 1 Eylül'de yapılan toplantıda işveren, KİPLAS aracılığıyla ilk planda 350.000 TL. ödemeyi, bir uzmanlar kurulunun tespit edeceği ücret artışı oranında Ekim ayı içinde (350.000'den fazlaysa bu rakam) ödeme yapılmasını önerdi. Yapılan teklifi bir oyalama taktiği olarak gören işçiler kabul etmediler. Ve 4 Eylül '89'da Goodyear'da başlatılan toplu vizite eylemleri (dönüşümlü olarak) bugüne dek sürdü. Fabrikalara getirilen çeşitli branşlardan doktorlar, toplu viziteye çıkışı engellemek için kullanıldı. Ancak hemen her gün gerçekleşen eylemleri ve bu üç fabrika arasındaki eylem bütünlüğünü kıramadı.

Bundan sonra ne olacak? Ne olacağı mücadelenin oturtulacağı rotaya bağlı. İşçiler insiyatifi ellerinde tutmaya devam eder ve bunu örgütlü güçleriyle pekiştirirlerse başarı kaçınılmaz olacaktır. İşyeri temel alınarak yaratılacak bu örgütlü mücadele bugün toplu viziteye çıkan işçilere şalter indirme gücünü de verecektir.

Kimaş işçilerine destek görevimizdir

Kimaş Fabrikası'nda hüküm süren sessizlik, işlemeyen makinalar, tütmeyen bacalar, hayatı üretenlerin, istediklerinde durdurabileceklerinin canlı bir örneği.

97. gününe giren Kimaş grevi dayanışmanın güzel örnekleriyle dolu. Ancak Kimaş işçileri basının, kamuoyunun grevlerine ilgisizliğinden şikayetçi "Tek desteği işçi arkadaşlarımızdan alıyoruz" diyorlar. Yine de kararlılıklarında gerilemiş değiller. Sonuna kadar devam" diyorlar ve şu mesajı gönderiyorlar:

"Kimaş grevi işçileri olarak başta Lever-İş işçileri olmak üzere mücadelemize destek veren tüm sınıf kardeşlerimize yürek dolusu selam ediyoruz."

Kom Teksti

İşçi olma

Bir işçisin. Diyelim ki tekstil işkol
lışıyorsun. Yine diyelim ki Yenib
Komtekstil olsun çalıştığın fabrika.
emeğini satıyorsun her gün sekiz sa
at. Emeğinle yaşıyorsun. Dedik ya
Zincirlerinden başka kaybedecek hi
olmayanların sınıfındansın.

Bütün işçiler gibi emeğinin karşılı
bir zaman tam olarak alamıyorsun.
değerlerin çok büyük bir kısmını pa
sasına akıtıyor. Sana da ancak güç
nını doyurabileceğin, ertesi gün tez
şına geçme gücünü bulabileceğin ka
veriyor. **İşçi olduğun için alabildiğin**
rülüyorsun.

"Bu iş böyle gitmez" diyorsun. S
düşünen arkadaşlarını bulup görüş
"Haklarımızı çiğnetmemeliyiz. İnsa
mak bizim de hakkımız" diyorsunu
da toplanıp konuşmaya, çözüm yo
maya çalışıyorsunuz.

Ancak işverenler güçlü. Her tara
lehlerine çalışacak insanlar yerleş
Fabrikanın çeşitli birimlerindeki ispi
dan tut da karakollara; sarı sendika
kanlar Kurulu'na kadar pek çok ins
şik yetki ve sıfatlarla bu soygun v
düzeninin devamı için atamışlar, o
lar, yerleştirmişler.

İşverenin fabrikadaki adamları
yonlamakta gecikmiyorlar. "Bunl
lar, "gizli gizli konuşuyorlar, tartı
Patron işkilleniyor. **Çok iyi biliyor**
nen, konuşan, soran işçi tehlikelidir.
biz ürettiğimiz halde bizleri işveren
ların kurumları yönetiyor? Niçin
lıştığımız halde, ancak geçinebilece
dar para kazanabiliyoruz?" İşveren
bu soruların yanıtlarının daha çok
fından verilmesi kendisini ve diğer p
rı yani burjuvaziyi ortadan kaldır
çöplüğüne atacaktır. **"Yılanın baş**
küçükken eziyor." Duraksamadan
atıyor. Atarken de işi yasasına uyd
yor ki, **"17. maddeye istinaden..."**
daha anlıyorsun, yasalar kimin lehi
lenmiş, kimin çıkarları doğrultusun
lanmış.

Bu arada üyesi olduğun bir sendik
Tekstil işkolunda çalışma yürütüyo
Teksif olsun diyelim. Kalkıp ona
nuz. Bu gelişmeler sürecinde onlar
olsun yanınıza gelmediğini de hatır
Sendika yöneticileri sizlere sahip
larınızı savunmak şöyle dursun, ka
le çıkmıyorlar. Siz aşağıda girişme
leşirken telefonlar durumu soranla
ya işçi filan gelmedi" diyorlar. on
to ediyorsunuz. İşçilerin safında ye
gerektiğini, bunun için o yerleri işg
rini haykırıyorsunuz. Öfkeleniyorl
13 kişilik bir liste hazırlayıp işveren
lar. Ne listesi mi? İşten atılması g
işçilerin listesi. Bağlı olduğunuz sen
verenle kucak kucağa yaşadığını
rüyorsunuz.

Şimdi ne olacak? Yasal yönde gi
bulunacaksınız. Mahkeme yoluyla
ri dönmeye çalışacaksınız. Olayı d
sana duyurma çabanız sürecek. On
dığınız fabrikadaki mesai arkadaş
genel olarak işçi sınıfına yönelecek
mokratik kuruluşları, muhalif ya
harekete geçirmeye çalışacaksınız.
rin ve onların yasaklarının keyfi
larına karşı en etkili tavrın sınıf kard
güçbirliği içine girmek olduğu gerç
daha ortaya çıkıyor. Belki tekrar
nemeyeceksiniz. Ama yaşadığınız d
bundan sonra çalışacağınız işyer
daha fazlasıyla) önünüze çıkacak o
ları değerlendirme ve çözüm yolla
geçirmede yolunuzu aydınlatacak.
da örgütlenmek ve mücadele etmek
ğini duyuyorsun. Kendini güçlü
sun.

Bir işçisin. Emeğini satarak yaşı
şayacaksın. Şimdi şunun da farkı
sun. Artık başlangıçtaki kişi değ